

MAGYAR LAJOK

XI. évfolyam, 286 (3150) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Egész hadosztályokkal támadnak a németek a Volga és a Don között

Fontos rohamvállalkozásokat hajtottak végre a Don mellett a magyar csapatok. Rommel most is kisíklott az angolok bekerítő szorításából

A Magyar Távirati Iroda jelenti: (34-ik számú hadijelentés.) A nonvédvezerkar főnöke közli:

Az elmúlt hét elején a magyar hadsereg arcvonalának különböző részein rohamcsapatok három nagyobb vállalkozást hajtottak végre. A nagy sikerrel járó vállalkozások során felrobbantottak 68 ellenséges földerődöt, azután az ellenségnek súlyos veszteséget okozva, elenyésző saját veszteséggel, tetejében zsákmánnyal tértek vissza. Külön említést érdemel felvidéki csapataink vállalkozása, amelyet maga az ezredparancsnok vezetett. A hadsereg sávjában több ellenséges berepülés történt bombázások nélkül, melyek elhárításában saját vadászgépeink négy ellenséges gépet lőttek le.

Három kemény csapást mértek honvédeink a bolsevistákra

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A honvédezerkar főnökének ma kiadott 34-ik számú jelentéséhez még a következő kiegészítéseket fűzik hozzá: Mint a hivatalos jelentésből is látható, a Don menti magyar arcvonalon az elmúlt hét nyugalmában telt el. Az ellenség a szokásos tüzéségi és aknavető tevékenységen kívül mindennemű kezdeményezéstől tartózkodott és még az előző hetek során kifejtett élénk felderítő és vállalkozók előretöréseit is szüneteltette. Ezzel szemben honvédeink három kemény csapást mértek a szovjet csapatokra, azoknak a rohamvállalkozások során, melyeket a hadijelentés említ. A rendkívül gondosan előkészített magyar rohamvállalkozások célja a felderítés mellett az ellenség legfontosabb földerődjének elpusztítása és a szovjet erők nyugtalanítása volt. Mindhárom vállalkozás tökéletesen elérte célját. Az előkészítés és vezetés gondosságát, valamint a vállalkozásban résztvevő honvédek kiváló támadó szellemét szembezőkőn bizonyítja az a tény, hogy több mint félszáz erődöt semmisített meg a bennük levő nehéz fegyverekkel és őrségeikkel együtt. Ezenkívül a megtámadott földerődök támogatására megindított szovjet ellenlökések elhárítása közben 361 vörös katona vesztette életét. Rohamcsapatok sok zsákmányhoz, köztük nehéz fegyverekhez jutottak, továbbá 60 fogollyal tértek vissza kitudulási állásaikba. Veszteségünk csekély volt. A magyar vadászrepülők bevették egyései. — mint azt a német hadijelentés is kiemelte — teljes sikerrel szálltak szembe az ellenség szörványos légivállalkozásaival és fölényesen utasították azokat vissza. Az időjárás az elmúlt héten általában borús volt, helyenként havazott. A hőmérséklet a donmenti téli viszonyokhoz mérten enyhe volt, csak egy ízben szállott a mínusz 15 fók alá.

Berlin. (MTL) A Német Távirati Iroda katonai tudósítója a csütörtöki

hadiesemények megítélésében különösen 3 tényt emel ki: 1. A német főparancsnokság a Volga és Don közötti elhárításon szülő jelentésében hosszú idők óta első ízben említ német hadosztályokat, melyek a támadásban további területeket nyertek. 2. Az ellenséges légi erők nagy veszteségei és a német éjszakai vadászok sikerei az úgynevezett repülőerődök ellen. 3. A brit 8-ik hadsereg

Ejszakai vadászok előtérben

A német légi fegyvernem az ellenséges alakulatokkal szemben a sokféle különleges alakulat jellemzi. Vannak vadászok, éjszakai vadászok, felderítők, közfelderítők, megfigyelők, csatagépek, rombolók, stb. Az a tény, hogy különböző mintájú gépek vesznek részt a harcban, hozzájárul a nagy sikerekhez. Az utóbbi időben főként az éjszakai vadászok léptek előtérbe és tegnap ezek semmisítették meg az északamerikai úgynevezett repülőerődök közül 14-et. A Németország főleg berepült ellenséges

gépek közül 21-nek az elpusztítása 4 óra alatt történt. A lelőtt gépek száma beszédesen figyelmezteti Angliát és Amerikát arra, milyen következményekkel járhat az, ha folytatja haszon nélkül való berepülését Németország fölé. Libiában a tengelyesapatok hadműveleti tervszerint folynak. A német hadműveletek rövidesen beszédesen megcélolják majd azokat a jelentéseket, amelyeket az angolszások terjesztettek ezekről a harcokkal kapcsolatban.

Berlin tájékoztatót adott ki Rommel hadműveleteiről

Berlinből jelenti: (B. T.) Berlini katonai körökben, mint valószínű visszautasítják azt az angol jelentést, amely szerint El-Agheila-tól nyugatra a német és olasz páncélosokat bekerítették. A tengelyesapatok hadműveleti tervszerűen folynak — bangoztatják illetékes helyen. — A brit páncélosok mindent megtesznek, hogy oldalbátamadják e hadműveleteket Montgomery célja nyilván az, hogy Rommelről bekerítse. Berlinben általában elégedettek a helyzettel. Megjegyzik, hogy az El-Agheila-tól való visszavonulása Rommelnek az utóbbi hónapokban a legjelentősebb sikere volt. A németek most már közölhetik, hogy a tengelyhaderő egy héttel ezelőtt meg-

kezdte a nyugat felé vonulást, a briteknek azonban meglehetősen hosszú idejükbe telt, amíg ezt észrevették. Amikor azután megmozdultak, már csak az utóvédekkel jutottak érintkezésbe. Berlinben a fejleményekkel elégedettek. Montgomery El-Alemeinél is hasztalanul kísérelte meg Rommel hadseregének bekerítését. Ehelyett csak az sikerült, hogy áttörte az elalameini állásokat és a tengelyesapatokat visszavonulásra kényszerítette. El-Agheila előtt azonban meg kellett állnia, öt négy hetet elveszített a felvonulással, ami most aztán ismét kudarcra végződött, mert nem sikerült Rommel bekerítése.

Gondolatok egy kiállításról

Kevés olyan kiállítást láttunk, amelyik fontosságban, jelentőségben, életrevalóságban és mondanivaló tekintetében felvette volna a versenyt a szakirányú iparostanonciskola növendékeinek kiállításával. Lehet, hogy másutt értékeesebb, szemrevalóbb tárgyak gyönyörködtetik a szívet és a lelket, itt azonban minden kis tárgyan, a legkezdetelegesebb munkában is benne van a jövő ígérete. Az iparostanonciskola kiállítását éppen az tette értékessé, hogy a jövő ígérteit hordozta magában.

Többször elhangzott már a legilletékesebb helyekről a figyelmeztető szó: gondoskodjunk a kisipar jövőjéről és neveljünk értékes nemzedéket a jövő Magyarországa számára. Nálunk kétszerezésű sulya volt és van ennek a figyelmeztetésnek. A két évtizedes megzsaladás ugyanis semmiben sem tett olyan nagy kárt, mint a kisiparosság körében. Anyanyira megritkította sorait a céltudatos ellenséges munka, hogy a felszabadulás az utolsó órában jött közbe. Nálunk valósággal újja kell teremteni a kisipart s az újjáteremtés során kell gondoskodni arról, hogy az új nemzedék a magyar nép legértékesebb elemeiből toborzódjék. Nagy gond ez és nagy aggodalom, hiszen még a legutóbbi seregáztatás névsorából is azt olvastuk ki, hogy aránytalanul sok a zsidó az új egédek között. Igaz, hogy a felszabadulás utáni két év egészséges eltulodása még nem érezteiti egészen hatását, de vigyáznunk kell arra, hogy ez az eltolódás céltudatos munkával a magyar népi gondolat jegyében és értelmében történjék meg.

Sokféle kérdés függ össze ezzel a legnagyobb kérdéssel. Eleősorban említjük a tanulóitthon kérdését. Ezzel már ekkor foglalkoztunk s most a legfőbb gyakorlati eredményként várjuk a félig készen álló épület mihamarabbi befejezését. Egy másik nagyon fontos kérdés a falu tehetséges és araváló gyermekeinek az ipari pályák felé való egészséges irányítása. Ez szoros összefüggésben van az előbbi kérdéssel. De nagyon fontos a városi középosztály gyermekeinek a kérdése is. Még ma is káros előítéletek uralkodnak a középosztálybeliek között az ipari pályák tekintetében. Sokszor a jobbmódu iparos is csak arra törekszik, hogy minden gyermekét tintás üveg mellé ültesse. Pedig az ipari pályák úgy társadalmi, mint gazdasági szempontból megállják a helyüket minden más pályával szemben. Természetesen, hogy ezen az egészségtelen felfogáson nem segít az, ha jönevű, tisztos iparosok is azon gondolkodnak, hogy faképnél hagyják hivatású kristályosodott iparjukat könnyű keresettel bízató konjunktúras pozíciókért.

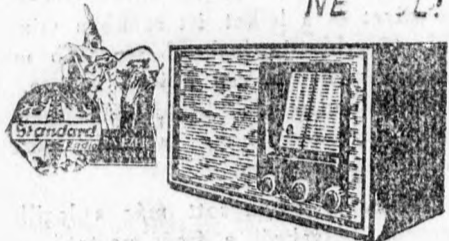
Mindezek meggondolása után meg kell még említenünk a kiállítás nagy tanulságát a mesterek és a tanulók viszonyának szempontjából is. Megható eseteket hallottunk éppen a kiállításal

Kutyaelet az otthon

Standard

RÁDIO
"HÉTVEZÉR SOROZAT"
NEVEZÉS!

Fülöp Károly

rádió- és elektrotechnikai vállalat, Rákóczi út 31 sz.

Kapható
VACSI és DOBRIBÁN
Rádió és villamossági üzlete
Kossuth Lajos-u. 5-7. Telefon 27-13.

Kapható a **"MUSICA"**-ban
Rácz Ernő cégnél
Rákóczi-ut 11. szám

Kapható **Péter István**
rádió és villamossági üzletében
Nagy Sándor-u. 19. Tel. 30-43.

Mózes István
rádió és műszaki üzlet
Nagyvárad, Hlatky E.-u. 15.

zapszolalban hogy szorgalmas, burgo tanulóknak milyen áldozatok árán készítettek el a kiállítás tárgyat. Hallottuk hogy olyanok is akadnak a mesterek között, akik egyáltalán nem könnyítik meg a tanuló ambícióinak kibontakozását. Ez is fontos kérdése az iparosság jövőjének. S ebben a tekintetben nem árt visszalapozni a történelemben és nem árt tanulmányozni a rég letűnt éghrendező egyenmely intézményeit. Különösen figyelemreméltó az, hogy abban az időben a tanuló mintegy családtagnak számított és a mester erkölcsi felelősége, de inkább büszkesége volt a tanuló felkészültségéről való gondoskodás. Nem tudjuk eléggé ajánlani a családias, atyai viszonyt mester és tanuló kö-

zött a természetet, hogy ennek a viszonynak felülről kell kialakulnia. A kisipari üzemnek éppen ez a viszony adja meg a létjogosultságát és értékét a nagy üzemekkel szemben.

Ezeket a gondolatokat olvastuk le a kiállítás tárgyaitól. Hiszünk, hogy ki- mondásukkal a mindnyájunk által előremozdítani akart ügyet szolgáltuk. (P. I.)

Sulyos ítéleteket hozott a rendőrbüntetőbíró a zsidótörvény megszegése miatt

Nagyvárad. Saját tud. Már az elmúlt alkalommal is beszámoltunk a nagyvárad-i Polyfoto cég (Nagy Imréné) büntetéséről, amelyet a zsidótörvény kijátszása miatt kellett elviselnie. Az értelmiségi kormánybiztoság feljelentése folytán a rendőrbüntetőbíró újabb kihágás ügyében foglalkozott ismét a Polyfoto ügyével. A Polyfoto cég ugyanis két zsidónak tekinendő személyt törvényellenesen alkalmazott. Ezért a rendőrbüntetőbíró 1000 pengő 60 napi elzárásra átváltatható büntetésre ítélte.

Ugyancsak ítéletet hozott a rendőrbüntetőbíró dr. vitéz Keszthelyi Zoltán kir. közjegyző ellen. Büntetése 300 pengő, vagy húsz napi elzárás. Az ítélet jogerős.

Haász S. Frigyes kosárfonóüzem-tulajdonost szintén zsidótörvény kihágása miatt, mert a zsidó alkalmazott mellett a kormánybiztoság felhívására sem

alkalmazott keresztény munkavállalót, 300 pengőre, vagy húsz napi elzárásra ítélte a rendőrbüntetőbíró.

Róna Jenő fényképész és fényképgyártót (gróf Teleki Pal-utca 4. szám) mert törvényellenesen foglalkoztatott két zsidó jutalékos ugynököt és bejelentéseit nem szabályos időben adta be és a kormánybiztosággal a valóságban meg nem felelő adatokat közölt, 1000 pengőre vagy 30 napi elzárásra ítélte a rendőrbüntetőbíró.

Krausz Sándor gabonakereskedőt (Nagy Sándor-utca 4), mivel a zsidó alkalmazottak illetékeit nem csökkentette le az előírt mértékben, 1000 pengőre vagy harmincnapi elzárásra ítélték.

A rendőrbüntetőbíró dr. Kajdy Lajos volt, az Értelmiségi Kormánybiztoság részéről az ügyézei teendőket dr. Gulyás János szakképviseelő látta el. Az összes ítéletek jogerősök.

Meghívó

A nagyvárad-i kir. törvényszék. P. 7893-1942-2. sz.

Dr. Nagy Lajos István, Dr. Tóth Bagó József, dr. mosóczi Ináthorás Gyula budapesti lakosoknak a „Duratex” Cementárugyár Aszfalt és Kátrányipari részvénytársaság nagyvárad-i cég részvényeseinek közgyűlés összehívásának elrendelése tárgyában 1942. évi december hó 4. napján P. 7893-1942. sz. alatt beadott kérvénye folytán a kir. törvényszék meghozta a következő

Végzés:

Az 1875. XXXVII. t. c. 178. §-ának rendelkezése alapján a kir. törvényszék a „Duratex” Cementárugyár Aszfalt és Kátrányipari részvénytársaság nagyvárad-i cég részvényeseivel ezután közli, hogy a részvénytársaság közgyűlését, amely Nagyváradon a részvénytársaságnak Mátyás király-utca 60. sz. alatti helyiségében lesz megtartva 1942. évi december hó 29. napján délután 4 órára hívja össze. A közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. A kérvényhez csatolt és 1942. november 25-én kelt mérleg-számla és üzleteredményszámla elfogadása. 2. A törvényes akadályok következtében keresztülvihetetlennek mutatkozó és az 1940. évi december hó 6. napján megtartott közgyűlés alkalmával elhatározott alapítói lezártítás hatálytalansítása és az eredeti állapot helyreállítása, felől határozathozatal. Határozathozatal egyben az alapítóké- nek a tőketartalék terhére 5333 pengő 31 fillérrel 112.000 pengőre való felemelése és a részvények névértékének 14 pengőben való megállapítása és magyar nyelvű részvényekre való kicserélése tárgyában. 3. A társasági alapszabályok teljes átíróvegyése az 5460-1941. M. E. sz. rendelet értelmében. 4. A részvényesek által megbízott mosóczi Ináthorás Gyula részvényes könyvvizsgáló jelentése az 1941. üzleti évről és ezzel kapcsolatban a számadások megvizsgálása. A mérleg szerinti veszteségnek az 1942. év számlájára való átviteléről. 5. Határozás az igazgatóság és felügyelőbizottság részére adandó felmentvény tárgyában. 6. Határozás az igazgatóság lemondásáról, illetőleg a megbízás megvonásáról. 7. Új igazgatóság és felügyelőbizottság megválasztása. A közgyűlésen szavazati jogát csak az a részvényes gyakorolhatja, aki részvényeit a le nem járt

szelvényekkel együtt a Magyar Általános Hitelbank nagyvárad-i fiókjánál 1942. december hó 28-ig bezárólag letétbe helyezi. Nagyvárad, 1942. évi december hó 11. napján Dr. Hoványi József s. k. kir. ívszéki bíró.

Mérlegszámla 1941. december 31. Va- gyon: Ingatlan 13.436,57, Berendezés, felszerelés 25.350,82, Pénzkészlet 6.514,53, Anyag és árukészlet 103.576,2, Adóssok 10.315,38, Romániai adóssok 37.309,23, Bukaresti fiók 39.723,81, Egyéb vagyontételek 1.623,20, Az 1941. év vesztesége 13.405,92, összesen 256.255,70. Teher: Részvénytőke 106.666,67, Tartaléktőke 1.454,38, Értékcsokkonési tartalékok: Ingatlan értékcsokkonési tartalék 13.436,57, Berendezés és felszerelés ér-

Karácsonyra

maradandó értékű
ajándék:

modern típusu

rádió

Dus választékot talál

MÓZES

rádió és műszaki üzletében

Hlatky Endre-u. 15 sz.

tékcsokkonési tartalék 25.350,82, 38.787,39, Értékkülönbözeti tartalék 42.574,88, Hitelezők 51.022,38, Romániai hitelezők 15.750,—, összesen 256.255,70.

Üzleteredményszámla 1941. december 31. Terhek: Tisztítási díjak 45.439,89, Biztosítási díjak 1.736,10, Általános igazgatási költség 22.953,18, Értékesített anyagok és áruk onköltsége 207.727,38, Árúértékesítési költségek 12.739,97, Adók 2.485,15, Különféle kiadások 5.223,80, összesen 358.305,42. Anyagok és áruk értékesítéséből bruttó bevétel 308.755,87, Különféle bevételek 36.143,63, 1941. év vesztesége 13.405,92, összesen 358.305,42.

FELHÍVÁS

Kérem azon katona nevet és címét, aki 19-én érkezett Oroszországból és Csiky Gyula hadnagytól üzenetet hozott az Immaculata Intézetbe.

Csiky Gyuláné,
Lahner György-u. 20

ÜSTÖKÖS JELENIK MEG KARÁCSONYRA. (Helsinki.) Otermann kis- asszony, az ahoi finn csillagvizsgáló asztromonoma, új üstökösöt fedezett fel, amely jelenleg az Ökör csillagkép- ben tartózkodik és 13 rangú csillag nagysága szerint, de fényereje gyorsan növekszik, amint közeledik a Földhöz. Közepes erősségű távcsővel is látható már. Az üstökös, pályának kiszámítása alapján, karácsony éjszaka- háján lesz a legközelebb hozzánk.

Gárdonyi Géza halhatatlan regényének filmváltozata

Isten rabjai

Főszerepben: Bulla Elma Szilassy Lehotai

az APOLLO-ban

Eőadások kezdete 5, 5 és 7-15

Belvárosi

Vasárnaptól:

Igy szeret egy férfi

Bolvári Géza mesteri rendezése

Főszerepben: Gigli Benjámin világhírű olasz operanékes

Szombaton utoljára

A vén leány

Bette Davis nagyszerű társadalmi drámája

Egy pénzbeszedő kalandjai 10.000 márka körül

Csoda a hálókocsiban

Főszereplői: Anny Ondra, Heinz Rühmann — Hét ótól a CASINOBAN

Vasárnap utoljára:

VERA NIKOLSKAJA

Főszereplői: Marte Harell, Willy Fritsch, Theo Lingén

Kisérőfilm Stán és Pán

Eletmentés mind halálíg a CASINOBAN

Churchill Roosevelthez utazik az északafrikai helyzet megjavítására

Visszavonult a Salamon szigetek vizeiről a megvert amerikai flotta. India megtámadása következik

Stockholmból jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: **Stockholmi lapjelentés** szerint lisszaboni angol körökben határozott állítás, hogy Churchill Washingtonba utazik, hogy újabb megbeszéléseket folytasson Roosevelttel. Az utazásra azért van szükség, hogy megegyezésre jussanak az északafrikai francia gyarmatbirodalom kérdésében követendő közös politika tekintetében.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: **Londoni értesülés** szerint Churchill washingtoni utjának célja, a politikai és katonai helyzet megvitatása az északafrikai eseményekkel kapcsolatban. Churchill utazásának hírére hivatalosan még nem erősítették meg.

Santiago de Chileből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A chilei külügyi államtitkár cáfolta azt a híresztelést, mely szerint Chile a közeljövőben szakít a tengelyhatalmakkal.

Nagy német légisikerek a keleti fronton

Berlin. (MTI) Az Interinf jelenti: A keleti arcvonal harcát pénteken a légierők rendkívül erős bevetése jellemezte. A német légierők 92 ellenséges gépet lőttek le és 11 saját gépük veszett el. A Don és a Volga között kialakult a német előretörés teljes sikere. A nagy Don-kanyarulatban a szovjet támadásait mindenütt visszaverték. Kalinin repülőtere a német bombázógépek tizenötezer kilónyi bombát dobtak le, súlyos rombolásokat okozva.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A bolsevisztáknak azok a kísérletei, amelyekkel a

harcok. Olasz és német csapatok a légierővel közreműködve, december 16-án és 17-én összesen 131 páncélost semmisítettek meg. Nagyobb légisikerek, köztük magyar repülők, éjjel-nappal támogatták a német és szövetséges csapatokat és többszáz ellenséges járművet megsemmisítettek.

A középső arcvonalszakaszon a szovjet tovább folytatja támadásait. Ezeket a hadsereg és a légierő együttműködésével visszavertük. 28 ellenséges páncélost megsemmisítettek és az ellenségnek súlyos veszteséget okoztunk.

Az északi arcvonalszakaszon a had-

repülőgépek esőtörtők éjjel a Humber mentén és Anglia keleti partján lévő nagyfontosságú berendezéseket és ellátási üzemeket bombáztak.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: A nagy vér- és anyagvesztés, amelyeket az olasz és német hadsereg az elmúlt napokban a VIII. angol hadseregnek okozott, 48 óra belül 42 páncélost veszítettek a britek Montgomeryt arra kényszerítette, hogy nagyobb szünetet tartson. Az angolok esőtörtőkön folytatták kísérleteiket, los hadsereg jobbszárnyát. Német utóvédok ezeket a kísérleteket megfúrták és az ellenségnek nagy veszteséget okoztak. A parti utvonallal ellenintéztet valamennyi brit előretörés kudarcba fulladt a német védők elszánt ellenállásán. A német erők a sivatagból előnyomuló páncéltörő fegyvereik tüzevel fogadták. Ezek az átkaroló mozdulatok tehát sikertelenek maradtak. A csatatéren 28 brit páncélos maradt. Német nehézbombázók az egyiptomi határ közelében elpusztítottak két földön vesztelő repülőgépet, többet pedig valószínűleg megrongáltak.

Megsemmisítő japán légitámadás Chittagong ellen

Tokió. (MTI) A Német TI jelenti: Illetékes japán körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak azoknak a légitámadásoknak, amelyeket japán repülőgépek ismételtén intéztek Chittagong és Feni repülőtere ellen. Annál is inkább, mert megfúrták az ellenségnek az a kísérletei, hogy Kelet-India felől ellentámadást intézzen Burma ellen. A légitámadások két napon át tartottak. Az első napon délután és délután támadták Chittagongot és újszólván minden jelentősebb berendezését szétrombolták. Sok bomba esett a repülőter kifutójára és a barakkudorokra. December 16-án a

Feni ellen intézett légitámadásban a japán gépek alacsonyra ereszkedve dobták le bombáikat a célokra. Japán beavatott körök szerint a bombatámadás bevezetője volt India megtámadásának.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Az amerikai csendes-óceáni hajóhad, helyesebben a sok tengeri útközvetből még megmaradt amerikai hajók visszavonultak kiindulási helyükre Uj-Kaledoniába. Tokiói katonai körökben azt mondják, ha Japánnak sikerül a Salamon szigetek teljesen megtisztítani az ellenségtől, szabadabbá válik az út délkelet felé

Ajándékozzon karácsonyra márkás töltőtollat, csodaszép meséskönyvet, szépirodalmi könyvet, finom levélpapírt

Simon István könyvkereskedőtől Bémer-tér 3 szám.

Kaukázus északi kijáróinak megnyitására törekedtek, megfúrták. A szovjet 1556 foglyot, 29 páncélost, 19 löveget, 58 páncéltörő árgyut és nagymennyiségű fegyvert veszített a kísérletek során.

Áttörte a szovjet állásokat egy német hadosztály

Berlin. (MTI) A Német TI jelenti a Führer főhadiszállásáról. A véderő főparancsnoksága közli:

Az ellenség támadásai a Terek-vidéken, Stalingrád térségében és a Don-kanyarulatban megfúrták. Az ellenség nagy veszteséget szenvedett. Több mint 20 páncélcsoport megsemmisítettek. A Volga és a Don között egy német hadosztály egy uralkodóhelyet elfoglalva áttörte az ellenség állásait és további teret nyert. A doni arcvonalon tovább folynak a kemény

sereg csapatai rohamesapat harcokban igen sok kísérődöt megsemmisítettek és elfoglaltak. A szovjet csapatok helyi támadásait visszavertük. 17-én a szovjet 90 repülőgépet veszített. 11 gépünk elveszett.

Libiában a német és olasz páncélos hadsereg hadműveletei tervszerűen tovább folynak, bár a brit páncélos kötelékek akadályozni igyekeznek a hadműveleteket. Tuniszbán csak felderítő tevékenység folyt. A német és olasz légierő ellenséges gépesített erőket és ütegállásokat támadott. Éjjeli támadások az algériai vasúti berendezések ellen irányultak. A Földközi-tenger vidékén 8 ellenséges gépet lőttünk. Négy gépünk elveszett.

A brit légierő a esőtörtőkre virradó éjjel a német partvidék feletti zavarórepülései és néhány északnyugati-németországi helység ellen intézett támadása során 21 gépet veszített. Előőrsnaszadok és a haditengerészet további öt gépet lőtt le. Német harci-

Fél hét órákor kezdődnek Nagyváradon a karácsony esti szentmisék

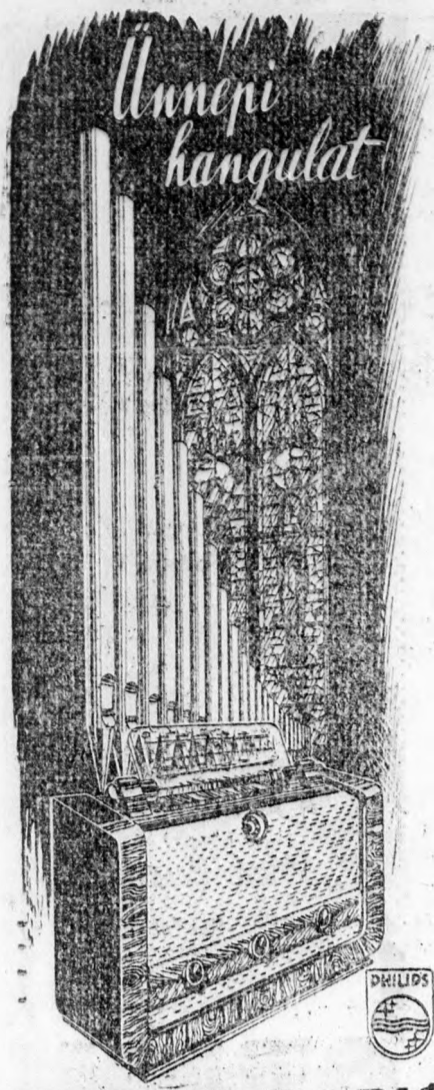
Nagyvárad. Saját tud. Egyik legutóbbi számunkban közöltük dr. Scheffler János püspök, nagyváradi apostoli kormányzó körrendeletét, amelyben az elsötétítésre való tekintettel a Szentszéktől kapott felhatalmazás alapján megengedi, hogy a karácsonyi éjféli szentmisét ebben az évben a templomokban a kora esti

órákban tartsák meg úgy, hogy annak félórával az elsötétítés időpontja előtt vége legyen. Budapesten, amint legutóbb megírtuk, 6 órákor kezdődnek az „éjféli” szentmisék arra való tekintettel, hogy a hívek egy része messze lakik a templomoktól. Nagyváradon a karácsonyi éjféli szentmisék fél 7 órákor kezdődnek.

Legjobb minőségű **c i p ő k,** legdivatosabb kivitelben
női, férfi, gyermek

Fekete József cipőüzletében,
Szent László-tér, Sas-palota

Hócipők, hócsizmák, halina-csizmák!

PHILIPS RADIO

Fülöp Károly

rádió és elektrotechnikai vállalat, Rákóczi-ut 31. sz.

Kapható **VACSI és DOBRIBÁN**

Rádió és villamossági üzlete
Kossuth Lajos-u. 5-7. Telefon 27-33.

Kapható **Ferenczy Zs. és Emődi J.**

villamossági, műszaki cikkek és rádió szaküzlet
Nagyvárad, Rákóczi-ut 11. sz.
Telefon 19-39.

Kapható a „MUSICA”-ban

Rácz Ernő cégnél
Rákóczi-ut 11. szám

Kapható **Péter István**

rádió és villamossági üzletében
Nagy Sándor-u. 19. Tel. 30-43.

Kapható **Tóth György**

villany- és rádiószerelőnél
Nagyvárad, Rákóczi-ut 14 szám.

Mózes István

rádió és műszaki üzlet
Nagyvárad, Hlatky E.-u. 15.

Dr. Czumbel Lajos kanonokot egyhangulag megválasztották Szatmárnémeti plébánosának

Jegyzőkönyvi megemlékezéssel áldozott a törvényhatósági bizottság a nyugalmábavonult Ilosvay Lajos érdemeinek

Szatmárnémeti. Saját tud. Szatmárnémeti törvényhatósági bizottsága a csütörtöki közgyűlésen nagy lelkesedéssel választotta meg dr. Czumbel Lajos kanonokot belvárosi római katolikus plébánosnak, az előrehaladott kora miatt lemondott Ilosvay Lajos kanonok helyébe.

A választás előtt felolvasták az átiratot, amelyet dr. Scheffler János megyéspüspök a város törvényhatósági bizottságához intézett. Ebben az átiratban megkeresi a püspök a törvényhatósági bizottságot, hogy mivel a Szatmárnémeti római katolikus plébánia a város kegyurasága alatt áll, dr. Czumbel Lajos kanonokot a megüresedett plébánosi állás betöltésére mu-

tassa be. Az átirat megemlíti, hogy az alapító levél értelmében a plébánia plébánosa, a Szekeskáptalan és annak vezetője mindenkor a Szekeskáptalan egyik tagja. A Káptalan dr. Czumbel Lajost jelölte ki plébánosnak.

A választással kapcsolatban a törvényhatósági bizottságában nagy elismeréssel emlékeztek meg a nyugalmábavonult Ilosvay Lajos kanonok érdemeiről és elhatározták, hogy jegyzőkönyvbe foglalják érdemeit és a városnak iránta érzett nagy háláját.

Dr. Czumbel Lajos kanonok megválasztása egyébként általános örömet keltett egy városban, mint az egész egyházmegyében.

Rendelet jelent meg a zsidó munkaszolgálatosok zsidó ünnepeken történő foglalkoztatásáról

Csak nagyobb ünnepeken engedélyezhető szolgáltat- mentesség

A Honvédségi Közlöny legújabb száma a következő rendeletet közli:

— A közérdekű munkaszolgálatot, illetőleg kiegészítőszolgálatot teljesítő izraelita vallású egyének vállalkoztatására és az ezzel kapcsolatban adható kedvezményekről vonatkozóan a jövőben az alábbiak mérvadóak.

Szolgáltatmentesség csak a nagyobb zsidó ünnepeken engedélyezhető, és pedig szeptember hónapban, újév napjára, október hónapban a kilencnapos sátorosünnep első és utolsó napjára, március hónapban a nyolcnapos husvétünnep első és utolsó napjára és április hónapban pünkösd két napjára. E napokon még a fe-

gyelmező gyakorlatokat sem kell megtartani. Általában a zsidó ünnepeken és pénteken este — ha a helyiségben zsidó templom van és a szolgálati viszonyok megengedik — az izraelita vallásúak tisztességgel megléttel zárt fennbén az istentiszteleteken részt vehetnek, illetve a fentebb felsorolt ünnepeken ott estig tartózkodhatnak. Az egyenkénti templombajárás nem engedélyezhető. Istentiszteletek az elhelyezési körleten kívül tartandók. A vasárnap szünnap. Közétkezés alóli felmentés a zsidó ünnepeken sem adható. (Magy. Tud.)

Kik kaptak díjakat az iparostanonciskola kiállításán

Gazdag és szép anyaggal szerepeltek a női szabók

Nagyvárad. Saját tud. Az iparostanonciskola kiállításának munkáit most bírálta meg az erre a célra alakult bizottság. A bizottságnak nagyon nehéz dolga volt a eok szép tárgy közül a legegzebbeket és legérdemesebbeket kiválogatni. A legegzebb munkákat a női szabók állították ki. A díjazások sorrendje a következő:

Femipar: I. díj: Földházi Sándor, Turóczy Ernő, Mákocsi Viktor. II. díj: Biczó Géza, Papp Miklós, Barlán Tibor, Szele Mihály. III. díj: Salánki József, Vere János, Gajdó Sándor, Hári István, Sánta István, Nagy Zoltán, Pataki István, Pakai Imre, Kudelka Sándor, Tóth Sándor, Kurucz Lajos.

Villanyszerelő, rádiós: II. díj: Nagy Gyula. III. díj: Tank Pál, Kocsis Gyula, Molnár Károly.

Asztalos: I. díj: Katona Ferenc. II. díj: Szabó Kálmán, Duló János, Papp

József. III. díj: Szabó Ferenc, Kuk Imre, Kovács József.

Édesipar (cukrász): I. díj: Páska Flórián. II. díj: Fodor Béla, Madar Ilona. III. díj: Simon Imre.

Sütőipar (pék): III. díj: Kis Imre.

Nőiszabó: I. díj: Bucsko Viktor. II. díj: Mikás Tibor, Huszár Anna, Márton Ilona. III. díj: Stielmann Magda, Kindó Ilona, Schwartz Livia, Schwartz Agnes, Szabó Mária, Kovács Ilona, Gergely

Ajándékozzon

karácsonyi

zenealbumot, ifjúsági- és mesés könyvet, töltőtollat, levélpapírt, szépirodalmi könyvet

HUNYADI könyvkereskedés
Rákóczi-ut 2. sz.

Emilia.

Fehérneműs: I. díj: Fleischer Vilma. II. díj: Mészár Róza. III. díj: Kocsis Erzebet.

Kőfaragó: I. díj: Kempf Béla.
Csizmadia: I. díj: Kovács Gyula. II. díj: Kiss Gyula. III. díj: Göndör Lőrinc.

Cipész: I. díj: Papp János. II. díj: Gróza János, Papik Béla, Percs István. III. díj: Orbán József, Darvasi László, Kilba János, Máté Sándor.

Bőrdíszműves: II. díj: Katona Emil. III. díj: Kacsó József.

Fodrász: II. díj: Eördögh Margit. III. díj: Gidai Margit, Hajós Sándor.

Női kalapos: II. díj: Varga Gizella.

Nyomdász: I. külön pályadíj oklevél-tervre: Radványi Károly. II. díj: Papp Béla.

Fényképész: I. díj: Karacs Jenő. II. díj: Sebesi Margit. III. díj: Ertsey György.

Férfiszabó: I. díj: Papp István. II. díj: Nagy László, Szebeni Vendel. III. díj: Lőrincz Sándor, Ambrus László, Oswald János, Kolozsvári Zoltán.

Gondosabban csomagoljuk a tábori postacsomagokat

A mi kir. honvédezerkar főnöke a postaközvetítés gyorsítása és biztonságosabbá tételére céljából elrendelte, hogy minden feladásra kerülő tábori postai csomagban el kell helyezni egy kemény kartonpapírlapot, amelynek a) egyik oldalán fel kell tüntetni a feladónak és a címzettnek nevét, lakását, illetve tábori számát; b) a másik oldalon pedig részletesen fel kell sorolni a csomag tartalmát. E rendelkezés kiadása azért szükséges, mert a nagy tömegben feladásra kerülő tábori postacsomagokról sok esetben leválik a címzés és ilyenkor a címzettők hiányában sem a címzett, sem a feladó részére nem továbbítható a csomag. Ezért felhívjuk a közönség figyelmét, mindenki saját érdekében tegyen eleget a rendelkezésnek, mert egyrészt így biztosítható, hogy minden címzett megkapja a csomagot, másrészt, ha a csomagok tartalma kihull, megvan a lehetőség arra, hogy a tartalomjegyzék alapján az egyes tárgyakat a megfelelő csomagba lehessen visszahelyezni. Nyomatékosan és ismételt felhívjuk a figyelmet a tábori postacsomagok gondos csomagolására is, mert a helytelen csomagolás következtében a tábori postacsomagok számai mennek tönkre és érnek teljesen hasznavehetetlen állapotban a címzethez. (MTI.)

ZONGORA és HARMONIUM

JURÁSZIK

vásárlás előtt keresse fel bizalommal
zongora, orgona és harmonium
készítő üzemét. Sasplota, I. em. „Hangya” előtti lépcső lejárta, Hangolást és javítást garancia mellett első rangú kiviteiben szakszerűen végzi, magas állami kitüntetésekkel országosan elismert. Telefon sz.: 25-65

Török semlegesség és az angolszászok

Írta: Csiszár Béla

Berlinben és Rómában figyelmet szentelnek azoknak a diplomáciai megbeszéléseknek, amelyek az utóbbi napokban Ankarában, Londonban és Moszkvában egyidejűleg folytak s amelyek állítólag azt célozzák, hogy a török-bolsevista félreértéseket és feszült viszonyt elsimítsák, — de ugyanakkor tökéletes nyugalommal és közönyösséggel tekintenek Anglia és az Egyesült Államok minden ankarai próbálkozásai elé. Tisztában vannak ugyanis azzal, hogy Törökország mindvégig megőrzi semlegességét és nincsen egyáltalán szándékában az, hogy kockára tegye függetlenségét, polgárai bevált nyugalmát és békéjét pusztán azért, hogy az angolszászoknak segítsen kikaparni a gesztenyét a Közelkeleten.

A török semlegesség magától értetődő dolog. A törököknek nincsenek területi igényeik, amelyeket egyik vagy a másik fél esetleg kiélgejtene. Nincsenek világméretű ellentétek, legfeljebb főnivalójuk van, tehát negatív kérdések vannak, amelyek elintézésre várnak. Ezek között a legfontosabb a Dardanellák kérdése. Ez az ország olyan drámai pontján fekszik a világnak, amelyért évezredek óta véres harcok folytak a törökök és az oroszok, valamint az oroszok és az angolok között. A Dardanellák az egyetlen orosz átjárót őrzi a Fekete tenger felől a Földközi tengerbe, tehát, aki ezt kezébe akarja keríteni, annak a törökökkel vagy jobban kell nagyon

lennie, vagy pedig meg kell aláznia őket. A Szovjet mind a kettőt megpróbálta, de sem barátsággal, sem ellenségeskedéssel nem ért célt. Amikor kitört a mostani nagy háború, a Szovjet Németország oldalán volt, tehát a törökök érthetőleg inkább az angolszász front felé kacsintottak s velük is kötöttek szövetségi szerződést. Amikor azonban megkezdődött a német-orosz háború, Törökország nyomban megtalálta a világháborús fegyvertársát, a német katonák kezét és azt mindmostanáig el nem engedte. Vele barátsági szerződése van s így azt hitte, hogy e két fontos, becses okmány birtokában kivészheti a háborút s megőrizheti semlegességét.

Németország nem is fenyegette soha ezt a magtartást. Álláspontja mindig az volt s ma is az, hogy Törökország semlegességével csak az emberiség ügyének tesz szolgálatot s ugyanakkor saját nemzeti érdekeit a legmesszebbmenően óvja. A német kívánság mindig az volt, hogy Törökország tartsa csak fent ezt a semlegességet s őrizze meg korrekt viszonyát mindegyik féllel szemben. Természetesen, ami már a török sajtót illeti, ez a lojalitás kevésbé lelhető fel, de még a sajtó is igyekszik felerészben tengely-, felerészben angolbarát lenni, hogy így az arány ne homoljon meg. Ami a hivatalos török politikát illeti, itt nincs is hiány korrektségben, lojalításban, szótartásban.

Szőlők pótlására:
amerikai gyökeresszőlők.
Szőlők felujtására:
gyökeres fásoltványok.
Ojtványkészítés céljaira:
amerikai és európai simavesszők

legreálisabb és legmegbízhatóbb beszerzési helye:

Teleki Szőlőtelepek

Villány.

52. üzemi év.

Képes Szőlészeti Ertesítőnket kívánatra díjmentesen küldjük."

De éppen ezt akarja megváltoztatni az angolszász propaganda.

Az angolszász propaganda el akarja hitetni a török közvéleménnyel, hogy nem szabad tovább várakoznia és óvatosságot tanusítania. Cselekednie kell, nyiltnak ezint kell vallania, (mintha bizony erre várnának a törökök!), mert az idő sürget, a szövetségesek már az utolsó lépéseket teszik nagy európai akciójukhoz, tehát a törökök se habozzanak tovább.

Ugyanaz a folyamat ismétlődik most itt meg, mint az első világháború keltős közepén, amikor az ántánt Romániában és Görögországban verte a vasat a beavatkozás mellett. Romániában sikerült is elhitetni a románokkal, hogy területi aspirációik felé csak a hadüzenettel tehetik meg az első értékes lépést. Görögországban pedig már olyan érett közvéleményt és kormányt ért a propaganda, sőt sürgetés és fenyegetés, amely nem is sokáig habozott az angol-francia kívánságok és követelések tel-

jesítésén. Persze Törökországban most nem ugyanaz a helyzet. Itt talán inkább a görög helyzettel hasonlítható össze a jelenlegi állapot, hiszen a görögöknek sem volt különösebb területi igényeik, legfeljebb Bulgária irányában. A török kormány sem hasonlítható az akkori ántántbefeletés alatt álló görög kormányhoz, sem a mostani török államfő az akkori gyenge, beteges görög királyhoz. Törökország azonkívül erős hadsereggel rendelkezik, gazdasági helyzete szilárd. (ha gazdasági bajai vannak is), népe nem ijed meg egykönnyen az angolszászok mézes-máros ígérezeitől vagy otromba fenyegetéseitől. Itt tehát nagyon nehéz az angolszászok helyzete, különösen, mikor azt akarják, amit a nép nem akar, azaz a — háborút.

Angol részről kiadták a jelszót: török-izakad. Törökországot bele kell sodorni a háborúba. Hangoztatják, hogy most már elérkezett a pillanat, amikor a törököket fel lehet szólítani arra, tegyenek kötelező nyilatkozatot s im-

Karácsonyra legszebb

ajándéktárgyat

KRAUSZ ISTVÁN

„NEMZETI”

könyvkereskedésében vásároljon

Rákóczi-ut 11.

Telefon: 14-25

**Nagy választék szépirodalmi és ifjúsági könyvekben.
Márkás töltőtollak, diszműá uk, aragonit tárgyak.**

Olcso karácsonyi árak

Régi jó gyapju minőségek

IVÁN

Posztóházban

Kossuth-utca 1.

Sas-palota

már ne aggódjanak, hanem álljanak félreérthetetlenül az 1939 nyarán megkötött angol-török szövetségi szerződés alapjára. Ezt Ankarában annál inkább megtehetik — mondják az angolok. — mivel már amúgy sincs hatályban az n. n. orosz záradék, azaz az a pont, hogy Törökország nem vehet részt olyan háborúban a nyugati hatalmak oldalán, amely ellentétbe sodorná a Szovjettel. Sürgetik Törökországot, hogy szakítson világosan és félreérthetetlenül a németekkel, szakítsa meg a diplomáciai viszonyt Németországgal és helyezkedjék nyíltan angol-amerikai védelem alá. Felhozzák sürgetésük alátámasztására, hogy mindeddig sok fegyvert és hadianyagot szállítottak már az országnak. Amerika ingyen fegyvert is ad. Az a szakasz — mondják, — már lezárult, amelyben ezt a hadianyagot a semlegeség alátámasztására szállították az angol-szász hatalmak.

Ha a síma érvek és nógatások nem használnak, tud az angol propaganda erősebb szövegeket is használni. Ezek közül való, hogy annakidején Anglia segítette hozzá a törököket az alexandretti szandzsákhoz, amit azonban Ankara a mai napig nem hálált meg. Rámutatnak azután angol részről arra is, hogy az Afrikában küzdő 8. brit hadsereg, mielőtt befejezte Rommel „megsemmisítését” (?), teljes erejével Szíria és Irak felé fordul s ott az amerikaiakkal karöltve a Kaukázus ellen támad, hogy a törököket így ismét angol érdekkörbe vonják. Ha még ez sem elég, utalnak arra, hogy Nyugat-Anatóliában az utóbbi időben igen eck repülőteret rendeztek be a britek és innen hatásosan lehetne támadni nemcsak a délkelet-európai, hanem a szomszédos területeket is.

Anglia ezenkívül azt is hangsúlyozza, hogy egyedül neki áll módjában barátságos megegyezést létesíteni Törökország és a Szovjetunió között s más területen át kielégíteni Moszkvának azt a kívánságát, hogy kijuthasson a Földközi tengerre. Görög területet itt az angolok éppen úgy számításhoz vesznek, mint bulgár területet! Lehetséges, hogy ezek állnak összefüggésben azok a tárgyalások, amelyek Londonban az ankarai brit és szovjet nagykövetelek, valamint a török követ között lefolytak s amelyekben Casey brit közkeletű miniszter is résztvett. Ugyanakkor Ankarában is megkezdődtek a megbeszélések az Egyesült Államok, a Szovjetunió és Törökország képviselői között. Tárgyalások vannak folyamatban a svájci Tagsanzeiger ankarai jelentése szerint Törökország és a Szovjetunió között is, amelyeknek célja állítólag új török-szovjet diplomáciai egyezmény megkötése. Angol részről olyan híreket közlőnek, hogy állítólag kölcsönös se-

gélynyújtási szerződésre kerülne sor, de ezt még nem erősítették meg.

Annyi bizonyos, hogy Törökország ellen teljes erővel megindult az angol-szász-bolsevista roham. Aki azonban ismeri Törökország mai vezetőit és a török népet, az biztosra veszi, hogy ez a nagyméretű meggyőzőési és megnyerési hadjárat nem éri el célját s Ankarában megmaradnak a bevált úton: a Németországgal barátsági, az angolokkal szövetségi viszonyban lévő Törökország továbbra is semleges marad és nem bonyolódik a viszályba.

Hogyan akarta megszállni a Szovjet Bulgáriát

A hirhedt Dimitrov ismét megjelenik a színen

Berlin, a Magyar Lapok munkatársától.

Egy német fogságba került szovjet-generális, aki résztvevett azokon a megbeszéléseken, amelyeket 1940. nyarán Molotov berlini látogatásának előkészítése kapcsán Moszkvában tartottak, rendkívül érdekesen számolt be a Szovjetunió azokról a terveiről, amelyek Bulgária meghódítását célozták.

A szovjet generális mindenekelőtt azokról az informatív jellegű jelentésekről számolt be, amelyeket Kosyrev, Molotov személyi titkára közölt a bulgár kérdés előkészítésére alakított bizottsággal. Kosyrev akkor — mondotta a szovjet tábornok — olyan értelemben beszélt Bulgáriának a szovjet hadsereg által történő megszállásáról, mintha ezt a kérdést a szovjetkormányzat részéről már régen eldöntötték volna, úgy hogy a bizottság számára csak a katonai intézkedések megvitatása maradt hátra. Beszarábia és a Duna-torkolat birtokbavétele lényegesen megkönnyítette a szovjet csapatoknak Bulgáriába való nyomulását. Ugyanakkor az a terv merült fel, hogy a fekete-tengeri flotta hajóegységeinek oltalma alatt partraszállást hajtanak végre Várnában további előnyomulás pedig Dobrudzsaán keresztül történt volna. Mint Kosyrev közölte, ezzel összefüggésben ugyanakkor Romániának is ultimátumot küldtek volna, amelynek elfogadásáról Moszkva semmi kétséget nem táplált. Románia akkori engedékenységét azonban a szovjet-kormányzat nagyon sajnálta, ugyanis előnyösebb lett volna, ha Romániát fegyverrel kényszeríthetik engedékenységre és ezáltal Jassy, Ploesti és Galac megszállásának keresztülvitelével a Szovjet rendkívül előnyös stratégiai pontok birtokába jutott volna. Mintán Kosyrev informatív jelentését befejezte, Dimitrov vette át a szót, utá-

December 20-tól január 24-ig tart az iskolák karácsonyi szünideje

A nagyváradi római katolikus egyházmegyei főhatóság is kiadta a karácsonyi szünre vonatkozó rendeletét

Nagyvárad. Saját tud. Most jelent meg a Hivatalos Lap szombati számban az iskolák karácsonyi szünidejére vonatkozó miniszteri rendelet, amely a következőképpen hangzik:

Az 1942-43. iskolai évben a karácsonyi szün minden közpiskolában, középfoku iskolában, szakiskolában és népiskolában — tekintet nélkül az iskola jellegére, fűtési berendezésének rendezésére és fűtőanyagkészletének mennyiségére — az 1942. évi december hó 20. napján kezdődik és az 1943. évi január hó 24. napjával végződik.

A nagyváradi lat, szertartású római katolikus egyházmegyei főhatósága e helyen hozza tudomására a főhatósága alá tartozó bármilyen foku iskolák igazgatóinak, egyetértően a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter fent közölt rendeletével, hogy az 1942-43. iskolai évben a karácsonyi szün minden iskolájában december 20-án kezdődik és január 24. napjával végződik.

Meghalt özvegy Réz Mihályné

(Nagyvárad.) Csütörtökön este 79 éves korában, végelgyengülésben elhunyt Réz Mihályné szül. Makay Gizella nyugdíjas tanítónő, a város hölgytársadalmának ismert és megbecsülendő tagja, néhai Réz Mihály igazgató-felügyelő özvegye. Nyugalomba vonulása előtt 40 éven keresztül tanított a városi községi iskolában. Az elhunyt úrhölgyet vasárnap délután temetik a Rulikovszky-temető kápolnájából.

Az elhunytat hat gyermekén kívül a Makay-, Lestyán-, Pataky- és Madarassy-családok gyászolják. Temetése vasárnap délután fél négy órakor lesz a Rulikovszky-temetőben.

na pedig egy bolgár bolsevista beszélt. Ennek véleménye szerint a bolgár rendőrség, amely erősen baloldali elemek befolyása alatt áll, segítséget nyújtana a bolgár bolsevisták akciójának keresztülvételéhez. Majd Dimitrov rámutatott arra, hogy a Központi Komité politikai osztálya Bulgáriával kapcsolatban is a balti államokban alkalmazott módszerekre gondolt. A szovjet csapatok megfelelő stratégiai pontok megszállása után biztosították volna a bolgár bolsevisták és más radikális baloldali csoportok új kormányalakítását, ez a kormány moszkvai kiküldöttekből állt volna, külsőségekben egyelőre megtartva a Bulgáriában honos monarchisztikus államformát. Később azután nemcsak katonai, hanem adminisztratív szempontból is a balti államok példája szolgált volna mintául. Nevezetesen, különböző munkástüntetések alkalmazásával követelték volna a közben újráválasztott parlamenttől a szovjet kormányzati rendszer bevezetését, majd a bolgár hadsereg és a kormánykörök szovjetmódszerrel való alapos megtisztítása következett volna. Ennek a feladatnak elvégzésére az „állambiztonság” akkori népbiztosa, Merkulev volt kizemelve, aki már számos esetben bebizonyította „rátermettségét.”

Bulgária általános bolsevizálására Sztalin jobbkeze, Zdanov volt kijelölve, aki eleinte inkognitóban tartózkodott volna az ország területén. Később azután úgy határoztak, hogy az egész ügyet Dimitrovra bízzák. Ugyanakkor Molotov megbízást nyert arra vonatkozólag, hogy Németország előtt garantálja, miszerint Bulgária nem fog a balti államok sorsára jutni. Dimitrov számára ez a garancia-nyújtás mindenestre csak addig az időpontig jelentett bizonyos korlátozásokat, amíg a Szovjet megveti lábát Várnában, Burgaszban, Rusztocukban, Philippopolben és Kús-

tendiben. Szófia egyelőre nem került volna ilyen szempontból szóba, nehogy idő előtti és túlságos nyugtalanságra adjanak Németországnak alkalmat.

Külön ülések voltak a szovjet-vezérkar egy, a Bulgária megszállásának katonai előkészítésére összeállított bizottság részére. Itt egyeztek annak a kívánságuknak adtak kifejezést, hogy egyes katonai alakulatok olyan közel nyomuljanak a bolgár-török határhoz, amint csak lehetséges. Ezt a tervet a politikai osztály azonban elvetette azzal a megindoklással, hogy nem engedhető meg Törökország bármilyen formában történő időelőtti nyugtalanítása. Csak mikor már elég szilárd talajt nyert Bulgáriában a bolsevizmus katonai és politikai szempontból egyaránt és ha azt a „körülmények szükségessége teszik”, akkor lehet Törökországra is megfelelő nyomást gyakorolni. Ezek a „körülmények” katonai körök számára a szovjet hadsereg előnyomulásának második szakaszát jelentették volna, nevezetesen a Balkán teljes megszállását. Ezekről a kérdésekről részleteiben azonban már, sajnos, nem tudok felvilágosítást adni — fejezte be beszámolóját a fogoly szovjet tábornok — mert ez a kérdés egy másik bizottság feladatköréhez tartozott, amelynek nem voltam tagja.

A szovjet tábornok fenti közlései mindenesetre újabb adat amellel a számtalan bizonyíték mellett, amelyek világosan mutatják a szovjet kormányzat világmeghódító törekvéseit. (St.)

FERENC JÓZSEF
KESERUVIZ

Hősök ott kint – és itthon

A maukat különösen kitüntetők magyar hősök névsorában boldogan olvasom Kovács István szakaszvezető nevét. A Don menti harcokban már háromszor vált ki bátorságával. Ezuttal a nagyezüst vitézségi érmet kapta a már meglévő bronz és kisézüst mellé. A büszkeségem azért különösen nagy, mert Pista szakaszvezető úr talumbélt, ismerem már apró gyermekkorától. Népes, szegény magyar család legkisebb gyermeke egy kicsi cunántuli faluban. Anyja, nagyapja minden őse a föld fia volt. Ő maga is kemény munkával csikarta ki a sziklás, sovány földtől a mindennapi kenyeret. A házuk a falu végén áll. Utólt, kopott, nádfedeles. Fenne sovány kis öregasszony morzsolgatja az olvasót legkisebb gyermekéért, a szakaszvezető urért.

Ez a kis öregasszony valamikor a falu legszemrevalóbb menyecskéje volt. Takaros, dolgos, értelmes. A rózsák lassan lekoptak az arcáról, helyükbe ráncokat véstek a gondok. Mert a gondok egyre szaporodtak a gyermekek számával. A sok éhes száj erni kért, a kis csizmák gyorsan elkopáltak. Mindig pénz kellett, sok pénz, hol ruhára, hol kenyérré, hol meg orvosra, patikára. A föld kevés volt, napszám alig akadt, pedig egyre több kenyér kellett. Azért volt mindig minden, ha szükösen is. Sok munka, álmatlan éjszaka árán, de volt.

Mikor a kis Pisti született, mondo-

gatták is az emberek:

— Hova tette ez a Treszka az esztét. Mit csinál ezzel a sok gyerekkel? —

Bölcs tanácsokat is adtak, de a munkában korán hervadó asszony nem törődött a falu szájával. Ha a rózsák el is tűntek az arcáról, szeméből nem fogott ki a mosoly, szívéből a szeretet. Pedig a Pistával több bánata volt, mint öröme. Vézna, beteges gyermek volt. Nem egyszer a sir széléről hozta vissza az édesanyja gondos ápolása és imádsága. A családban senki se szerette a nyugos, beteges fiúcskát, az édesanyján kívül senkinek se hiányzott volna, ha a jó Isten kisangyalként az égbe viszi fel.

Mégis felnőtt. Az iskolában már első tanuló volt. Minden ünnepségen az övé volt a legnagyobb szerep, a vizsgán a leghosszabb vers. Mivel gyengécske volt, a többi gyermekek kicsufolták, megverték. Nem is ment középük. Az anyja mellett volt legfőbbnyire. Később libabőrös közben tanult, olvasott. Szerette a mesét, legjobb barátja lett a könyv. Hősökről olvasott, magyar vezérekről, nagy királyokról és katona akart lenni már kicsi korában. Azután önként jelentkezett. Örömmel ment, csak az édesanyjától volt nagyon nehéz a búcsú. Kétszer is visszafordult a kiskapuból, újra, meg újra megcsókolta áldott kezét.

— Visszajövök kedves édesanyám, ne sirasson. Addig nem is lát, míg a vitézi nevet ki nem érdemlem — ígérte.

Haas Fülöp és Fiai-féleRt.

Magyar perzsa szőnyegek, függönyök, butorszövetek, viaszosvászon és linoleum, zsákok, kárpitos-kellékek.

Tiszti esőköpenyek és viharkabátok

Rákóczi-ut 12. — Apolló-palota
Telefon 16—35

Amit ígért meg is tartotta a hős anyja hős fia.

Mert a nagyezüstöt nem csak a fiu érdemelte ki, hanem az édesanyja is. Az övé és a többiek. Hősök ők egytől egyig. Akik vállalták a sok gyermekkel járó sok fájdalmat és még több gondot. Akik hajnalban kelnek és éjszaka bölcsőt ringatnak. Főznek, mosnak, foltoznak, a mezőn dolgoznak. Ebédet visznek az embernek egyik karjukon, a másikon meg a legkisebbel szoritják magukhoz. Imádságra tanítják a nagyobbakat, járnak a kicsit és varrogatják az ingecskét az eljövendőnek. És mindezt egyetlen zokszó nélkül, mosolyogva, békecséggel a szívében.

Ha ők nem lettek volna hősök, ha félték volna a gyermektől, most nem lenne kiknek a mellére tűzni a vitézségi érmet. Ha tükörbe nézve megijedtek volna a korai ráncoktól, ki védené meg most a haza szent határát?

A Don mentén harcoló vitézeink mellett nekik is köszönhetjük, hogy itthon nyugodtan alhatunk. Az ő érdemük is, hogy kicsinyeink számára az idén is meggyújthatjuk a kará-

csonyfát, hogy a magyar otthonokban magyar szóra taníthatják gyermeküket az édesanyák és békében nevelhetik a jövő katonáit.

Erre gondoljunk, ha a főökről olvasvaunk, a kitüntetettokről és a sok névtelenről. És, ha féltő imánk száll értük az égbe, küldjük utána még egy rövidke tohászt a hős magyar édesanyákért is. Akik nemcsak rózsás fiatalágukat, a kényelmüket áldozták fel a gyermekekért, hanem most még ezeket a gyermekeket is odaadták értünk, mindnyájunkért, — a hazáért.

UJHAZYNÉ TÓTH Mária

KEMÉNY GIZELLA MEGGYÓGYULT

Örömmel értesültünk, hogy Kemény Gizella, a Szigligeti Színház fiatal művésznője hosszas betegségéből felgyógyult és kedden és szerdán a Heidelbergi diákok című darabban lép fel először. A fiatal művésznő szereplése elé nagy érdeklődéssel tekintünk, annál is inkább, mert Nagyváradot még csak „vendégszerpelní” láttuk.

Egyesületek és Asztaltársaságok figyelmébe!

Szegény gyermekek felruházási akció ára

alkalmas cipők, ruhák stb. érkeztek

HANGYA

Ruházati boltjába
SAS-PALOTA

Tekintettel a nagy érdeklődésre, kérjük a bevásárlást mielőbb eszközölni.

**Játékáruk, karácsonyi ajándék tárgyak
óriási választékban.**

Tűzkádó csudamasinák állnak át

Vácad körül olmaink felett

Székegyházi légvédelmi tűzterek vigyáznak Szent László városára

Nagyvárad, december hó.
A minden idők legnagyobb háborújában, amikor az öldöklő vérontás már nem csak kizárólag a harctérre szorítkozik, hanem a polgári lakosság ellenállóképességének megtörésével is akarja siettetni a befejezést és amikor Magyarország is kapott már kóstolót a légitámadás szörnyűségeiből, önkéntelenül is felvetődik a kérdés, hogy vajon milyen méretű városunk katonai légvédelme

Az illetékes parancsnokság engedélyvel sikerült mindezekbe bepillantást nyernünk és egy kellemes autókört tapasztalatairól beszámolva, örömmel jelenthetjük, hogy ma már nem volna gyerekjáték országunk területére csak úgy, meglepetésszerűen berepülni, s büntetlenül bombát szórni a városokra

Belebotlunk az egyik löállításba

Egy fiatal tiszt kíséretében gépkocsin rohantunk keresztül a városban, valamire kelet felé. S mire kísérőnk rövid tájékoztatást nyújtott a magyar légharóti tűzvédelem fejlődéséről, már kint is voltunk egy legelő hepe-hupás terepén.

Amint kiszállunk a nagy pusztaságban, még valami hosszabb kutyagolásra gondoltunk, amikor — nagy meglepetésünkre — jelzi kísérőnk, hogy helyben vagyunk. S valóban alig pár lépésnyire előttünk gyepgölgökkel teljesen a terephez leplezett légvédelmi löállításra bukkantunk.

Már egy katonát is elősiet. Feszés dísztelgés, jelentkezés.

Először a lövegállást tekintettük meg. A nagy köralakú mélyedés közepén egy guggolt egy nagycsővű acélkolosszus, mintha valami hosszúnnyakú ósállat lapulna rejtékhelyén.

De tüzetesebb figyelésre több, különböző rendelkezésű, súlyozott fedezék körvonala is kibontakozik. Bonyolult szerkezetű és formájú ördöngös masinák, löszerek, pótalkatrészek húzódnak meg benne.

Laktanya a föld alatt

Néni, az egyik gyephalom teteje füstöl is. Ez a „laktanya”.

Lépcsőn megyünk le és egy igen cakaros kis helyiségbe nyitunk. Mikor már bent vagyunk, iziben elfelejtjük, hogy egy földbe sülyesztett faházikóba kerültünk, mert rádió hangja üti meg a fülünket s egy kis asztalon telefon is hivalkodik, de még villanyvilágítás is van.

Gyónós Gábor honvéd jelentkezik keményen. Szép szál székely fiú. Értelmesen felel kérdéseinkre.

Fiatal házas és van már egy kilenc hónapos fiacskája is. Szolgált a megszállás alatt is.

— Na és milyen különbségeket tapasztalt idáig?

— Itt jobb a koszt és a bánásmód

és nem kell a szabadságért fizetni... — feleli jókedvűen.

Az egyik gyepkupac alatt meg konyhát találunk. Béni György és Orbán Ferenc székely honvédek szorgoskodnak a vacsora körül. Laskaleves zubog a kondérokban. Délben „csak” krumplicigulyás volt kolbászszal, jelenti az egyik kukta.

Amarrébb jó pár hajtásnyira a szolgálaton kívüli legénység foglalkodik valamivel. Egy tartalék barakot építenek. Itt tanyáznak majd a pihenősök. Így aztán mindenkinek

Mindenki ismeri a feladatát

Most egy magas löállítás felé szaladt velünk a kocsi. Utközben megtudjuk, hogy néhány kivétellel székely fiukból áll a legénység.

— És hogy felelnek meg az egyszerű földműves emberek is a bonyolult szerkezetek kezelésére? — kérdezzük.

— Tökéletesen. — Nyugodt idegzetükkel sokkal jobban és megbízhatóbban ellátják a rájuk bízott kis feladatát, mint bármely magasabb iskolázottságú katoná.

Ujra megállunk. Most egy magas löálláshoz érkezünk. Itt egy erős cölöpökre épített tűzvédelmi állásra kell

van foglalkozása, ha nem is jön az ellenséges repülő.

Kutyája is van a szakasznak. Csak úgy odaszegődött egy polgári személytől. „Mitvisz”-nek tisztelik és neki is szabályszerű gyepgölgővel takart kis földszinti szállást készítettek a derék pattantyusok. A kisólból jókora csonttetemek kandikálnak kifelé, ezzel magyarázható Mitvisz hadseregpartisága

Mindenfelé laktanyai rend, fegyverem s félpercen belül már okádná is haláltűzét a gépágyú, ha úgy hozná a sors...

felkapaszkodunk. A legénység riadóztatva, sisakosan, mindenki a maga szerszáma mellett vár bennünket.

Az irányjelző készülék mellett Preimeier János őrzető ül és amikor tudakozódunk a szerszám használatáról, olyan szabatosan és érthetően magyaráz, mintha valami magasabb katedrón ülne. Mellette Kun Balogh István fogja az irányzó kart, s amint egyet csavar a szerkezeten, a hosszú cső olyan nagyot kaszál a levegőben, hogy semmiféle acélmadár sem térhene ki a biztos halál előtt, ha Salamon Lajos tizedes elrántatná a hatalmas fegyver ravaszát.

Itt néhány megletebb férfit is találunk a legénység között. Fekete János nyáradtói székely gazdának is majdnem kurta lett a derékszíj. Két szép gyermeke van odahaza és ő is szolgált már a megszállás alatt. S a különbséget abban véli a két hadsereg között, hogy ide örömmel rukkolt be oda meg kényszerből...

Megnyugvással bucsuzunk innen is. Ilyen szellemű legénység tűzfüggönyén tán még egy szunyog sem tudna átbujni.

A löállítások meglátogatása után a városban székely parancsnokságra hajtottunk. Ide összpontosították minden löállítás távbeszélő készülékét és innen akár egyszerre is lehet a parancsot osztogatni. Innen folyik az élelmezés irányítása is. Korda Lajos hatalmas szál őrmester a szolgálatvezető. Most is motoron érkezett valamerről. Még nőltén, de már menyasszonya van, s ha megjön az engedély egy perig sem késlekedik. Azzal bucsuzunk tőle hogy sok ilyen szép szál magyar neveljen majd a hazának.

Hosszúcsővű gépágyúk állják körül Szent László városának határát. Derék székely honvédek figyelő tekintete kémleli éjjel-nappal a magyar eget, s jaj annak az idegennek, ha egyszer Kun Balogh Istváné azt a parancsot kapják: Tűzelj!

KISKUN

Szent László jubileumi évének az állami tanintézetekben és internátusokban kifüggesztett keresztekkel állítanak maradandó emléket

A kolozsvári tankerületi főigazgatóság minden középiskolájának elküldötte a vonatkozó miniszteri rendeletet

Nagyvárad. Saját tud. Lapunk egyik legutóbbi számában közöltük dr. Scheffler János püspök, apostoli kormányzó körrendeletét, amelyben a főpásztor úgy intézkedik, hogy a Szent László jubileumi év ünnepélyes bezárását Szilveszter estéjén kell megtartani. A szokásos ünnepi istentisztelet keretében a lelkipásztorok minden templomban a szószéken fognak megemlékezni Szent László királyról.

Az egyházmegyei hatóságokhoz az elmúlt hónapban több irányból kérés érkezett állami tanintézetekben működő hitoktatóktól, tanároktól, hogy az osztályokban, termekben a kereszt kifüggesztése egyetemes óhaj úgy az ifjúság, mint a tanári kar részéről. Ez az óhaj mintegy kihangsúlyozása akar lenni annak a ténynek, hogy a ma folyó döntő nemzeti küzdelem a keresztért folyik s a kereszt ebben a háboruban nemzeti létünket és jövőnket is jelenti. Amint a honvédek orosz földön mindenütt felállítják a belsevisták által ledöntött és meggyalázott keresztek, úgy kell itthon is

mindenütt felállítani a keresztet, hogy ezzel is bebizonyítsuk hozzá való törhetetlen ragaszkodásunkat. Több kérés a Szent László évvel kapcsolatban terjesztette elő a fenti kívánságot, ezért az egyházmegyei hatóság előterjesztette a kolozsvári és a debreceni tankerületi királyi főigazgatóságokhoz. Az előterjesztett kérés így hangzott: a legvittebb magyar király jubileumi évének emlékeztető jelül és a nemzeti keresztény egység figyelmeztetőjül a kereszt a 1939—1938 minisztertanácsi körrendelet értelmében valamennyi állami tanintézet és internátus helyiségeiben kifüggeszhető legyen, ha ilyen kérelmet terjeszt elő bármely hitfelekezet lelkesze, vagy hatósága a tanintézet, vagy az internátus igazgatóságához.

A kérésre a kolozsvári tankerületi kir. főigazgatótól most érkezett meg a válasz, amely közli, hogy a kereszt kifüggesztésére vonatkozó említett körrendelet minden a kolozsvári tankerületi főigazgatóság körzetébe tartozó középiskola megkapta, tehát az

állami intézetekben az egyágyú kereszt függeszthető ki. A nagyváradi egyházmegyei főhatóság nagy melegegdeslést vette tudomásul az intézkedést. Egyébként a legrövidebb időn belül hasonló intézkedést várnak a debreceni tankerületi királyi főigazgatóságtól is, úgy, hogy a kereszt minden tanintézetben hirdetni fogja elszántságunkat és kitartásunkat az istentelenség elleni harcban és a magyarság egységes keresztény gondolkodását és szellemét.

FELMENTETT A TÖRVÉNYSZÉK HÁROM ARUELVONASSAL GYANUSÍTOTT VADLOTTAT

Nagyvárad. Saját tud. Majoros Antal, Dula Józsefné és Nilgusz József köröstarjáni gazdálkodókat utóbbi nevelt fia feljelentette azért, hogy kukoricát rejtgetnek.

A törvényszék szombaton tárgyalta az ügyet, azonban a vád nem nyert beigazolást és ezért a bíróság mindhárom vádlottat jogerősen felmentette a vád és következménye alól.

Valódi svájcji

Órák

Gyenge István

órák és ékszerész

Nagyvárad, Rákóczi-ut 19 szám

Karácsonyi olcsó árak

Aranybevéltás

legmagasabb napi árban

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30,
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza

Advent 1942

Nappalok és éjszakák sűrű váltakozásában az idő színe lassan megkopik. Az arany drapériák csillogása alól fakóvá sápadt valóságváznak merednek elő és a múlt szépségében gyönyörködők mellett föltűnedeznek a jelen igaz látói, akik tisztultabb, fiatalosabb szemmel a holnapok mikéntjét nézik.

A töprengés és féltékenykedés áporodottságába új hajnalhasadásokon született, frissebb szellő tör útát. Az emlékek száraz árnyaiba kapaszkodók meghozzongnak, lomhaságuk csodálkozva néz a megszokottságok nem kívánt megzavarójára. Onféltésükben idegesen várják be az ablakokat és riadtan néznek az idegennek tetsző földekre, melyeken az új légáramlat holnapra talán kicsalja a ma vetését és a holnap termésének új, meg nem szokott bőségét. Azt, amit nem ő vetettek. Deszkákat szegnek ablakokra, nehogy új fények és színek zavarák megszokott homályukat.

A talpi arannyal festett drapériák pedig tovább kopnak. Gazdáik, akik a sötétségben még nem vesztették el látásukat — már saját szemüket kötik be, nehogy meglássák multjuk poros eseme-rongyai mellett kibontakozni a jelen valóságkövetelését. Csalmák, a vakokat és saját magukat csalják.

A nap pedig elodáshatatlannal felbukkan az ég peremén. A friss hajnali szellők tisztaságában új dalnokok ezrei zenik haladalmukat a mindenség Urának. Nekik. Aki az éjszakára világosságot derít. Aki tökéletesedést parancsolt és oltott minden teremtményének a szívébe.

Beszegedett ablakokon, bezárt ajtók kulcslyukain át is beáramlik az új nap sugara. Vattázott füleken át is a szívéig hatol az új ének. Alázatos lelki hírnökök támadtak, akik bátran hirdetik az eljövotelt. Napfény lopódzik a kunyhók ablakszemébe és rávetődik a parlamentek komoly tanácskozó terméneke padraira is. Az adventi világosság mind erősebb lesz.

Advent van, a várakozások utolsó napjait éljük...

D. K. S.

Ankarába utazott a berlini török nagykövét. Isztanbulból jelentik: (MTI) A Német Távíratok Iroda jelentik: A berlini török nagykövét ma reggel Isztanbulba érkezett, ahonnan Ankarába folytatta útját.

NAGYVÁRADI IPAROSOK HITEL-TEMETKEZÉSI EGYESÜLETE értesíti: A "A" csoportjának tagjait, hogy özv. Stágl Kálmáné, Rosenberg G. Lázár, Papp István, Tóth Dániel, Benkő Mihály, Török Sándor, Szabó Péter, özv. Öváry Gyuláné, özv. Fudally Bálintné és Mátéh Tamás, a "B" csoportból özv. Bartha Józsefné, özv. Kósa Ferencné, Antal Mihály és özv. Szondi Sándorné tagunk meghalt. Ezért az esedékessé vált 40, illetve 44 fillér befizetendő az egyesület pénztárába, vagy a pénzbeszedőnknek. Az elnökség.

A vatikáni és olasz rádió közvetíti a Szentatya karácsonyi szentmiséjét. Vatikánvárosból jelentik: (MTI) A Stefani jelentik: XII. Pius pápa december 24-én fogadja a bíborosokat és az üdvözlésre válaszbeszédet mond, amelyet a vatikáni rádió és az olasz rádióállomások közvetítenek. Karácsony estjén éjjeli misét celebrál a pápa, amelyet a vatikáni rádió közvetít.

N. S. E-TEA VASÁRNAP DÉLUTÁN AZ UJSÁGIRÓ OTTHONBAN.

Szigorítják Németországban a zsidótörvényt. Vichyból jelentik: (MTI) A Német Távíratok Iroda jelentik: A zsidóügyek főbiztosa nyilatkozott a zsidókérdés megoldására elkészített programjáról. Eszerint módosítják az 1940. évi törvényt, amely nem áll faji alapon. Mindenütt kötelező lesz a zsidócsillag viselése. Minden zsidó eddigi neve előtt zsidónevet is kell viseljen. A honosításokat felülvizsgálják, a vegyesházasságokat megtiltják. A zsidókat kizárják a közhivatalokból és a cégeket árjásítják.

Modern festett BUTOR cicsón kapható MEZEINÉL
 Szabadság-utca 12. és Szacsavay-utca 48. Hálók, kombinált szobák előszobák, konyhák.

KÖZLEMÉNY. A Baross Szövetség Vezetősége ezúton hívja meg a tűzifanagykereskedő és tűzifa-kiskereskedő szakosztály tagokat, hogy folyó hó 21-én (hétfő) este, pontosan 7 órakor kezdődő szakosztály ülésre saját érdekében feltétlenül megjelenni szíveskedjenek, mely értekezleten fontos szakmabeli ügyek nyerne megbeszélést és elintéztést. Nagyvárad, 1942. december 18. Az Elnökség.

NINCS HUSTILALOM AZ ÜNNEPEK ALATT. Nagyvárad. A város polgármestere 10557/1942. k. é. szám alatt az alábbi hirdetményt adta ki: Értesítem a város közönségét, hogy december hó 22., 23. és 24-ik napjain a minisztérium a hústalan napokra vonatkozó korlátozást felfüggesztette. Fentiek alapján tehát december hó 22., 23. és 24-én húst kiszolgáltatni, illetőleg vásárolni lehet. Nagyvárad, 1942. december hó 19. Dr. Soós István, polgármester.

Részleire 15 márkás **RÁDIÓT** bizalommal vegyen
Vacsi és Dobribán
 rádió szaküzletében
 Kossuth-utca 5. Telefon: 27-33

TEMETÉS. Özv. csapói Réz Mihályné Makay Gizella 79 éves korában meghalt. Temetése vasárnap fél 4 órakor lesz a Steinberger-kápolnában. Erdélyi „Concordia”.
 Imra Jolán 68 éves korában elhunyt. Temetése hétfő délelőtt 10 órakor lesz a Haller-kápolnában. (Erdélyi „Concordia”).

Ma, aranyvasárnap, a trafikok egész nap nyitva tartanak.

Sertéshúst
 minden mennyiséget felvásárol a Nagyvárad Húsiparosok Szövetsége. Nagyvárad. Közvégőhid. Távbeszélő: 19-31. — Hivatalos órák 8-5-ig.

Kenyérhiány fenyegeti Amerikát. Stockholmból jelentik: (MTI) A Német Távíratok Iroda jelentik: Washingtoni jelentés szerint az amerikai kongresszus több tagja figyelmeztette a földművelésügyi minisztert, hogy Amerikában két hónapon belül kenyérhiány fog mutatkozni, ha addig nem hoznak gyökeres intézkedéseket.

Megállapították a cukrászüzemek hivatalos árszabását. A MTI jelentik: A közellátási miniszter megállapította a cukrászüzemek, mézeskalácsüzemek és mézeskalácsipari készítmények legmagasabb fogyasztói árát.

BÖRTALPU CIPÓKET KAPNAK A HADBÁVONULTAK HOZZÁTARTÓZÓI. A kormány szociális célkitűzései között fontos feladat a hadbávonultak hozzátartozóiról történő gondoskodás. Ennek a gondoskodásnak egyik gyakorlati megvalósítása a közellátásügyi miniszternek az az akciója, amellyel a hadbávonultak arra rászorult hozzátartozóit és a termelői munkában résztvevő szegényesítő munkásságot börtalpu lábbelihez juttatja. Erre a célra a közellátásügyi miniszter a budapest-környéki városoknak és községeknek 15.000 pár börtalpu munkáláshoz utal ki. Az akciót még a karácsonyi ünnepek előtt lebonyolítják. A lábbelik szétosztása olyképpen történik, hogy az átvételre jogosító utalványokat a városok polgármesterei, illetve a községek főjegyzői állítják ki és azokat a jogosultak a lebonyolításra kijelölt szövetkezeti elosztó helyen váltják be. Az utalványok kiállítása már megtörtént s a beváltás is megindult, úgyhogy minden rászoruló még a karácsonyi ünnepek előtt megkapja az öt megillető börtalpu lábbelit.

KORONA Filmszínházban
 Eötvös József a »Barthaus« c. regényének filmváltozata
Néma kolostor
 A sirontuli szerzem hatalmas drámája
 Jávor, Tolnay, Lukács, Fáy, Makláry

Ausztráliában újból engedélyezték a kommunista sajtót. Liszabonból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelentik: Az ausztráliai fővárosból ideérkezett jelentés szerint az ausztráliai külügyminiszter pénteken közölte, hogy felfüggesztette a kommunista sajtó megjelentetésének tilalmát. A tilalmat azért felfüggesztették fel, mert a kommunista párt megígérte, hogy résztvesz Ausztrália háborús erőfeszítéseiben.

Fajkutató intézet létesült Franciaországban. Párizsból jelentik: (MTI) A Német Távíratok Iroda jelentik: Franciaországban fajkutatóintézetet létesítettek.

MEGHÍVÓ.
 A Nagyvárad Orvosi Kamara 1942. december 27-én délelőtt 11 órakor Nagyváradon a városháza kistermében tartandó rendkívüli közgyűlésére. Határozatképtelenség esetén a megjelenő tagok számára való tekintet nélkül határozatképes rendkívüli közgyűlés 1943. január 3-án délelőtt 11 órakor tartatik ugyanott.
 Tárgy: Tagsági díj-pótlék és pótköltségvetés megállapítása 1943. évre.
 Dr. Verzár István, elnök.
 Dr. v. Törő István titkár.

Jó tanácsot adok! Ha jó fűzöt akar, valódit, jól elkészítve és jó szabasut, modern formát, akkor csak **Kováts Sándornéhoz** menjen, nem hiába fáradsz, Szent Gellért-u. 10. szám. Nilgezz-telep.

Németországba szünet nélkül újabb francia munkások érkeznek. Hamburgból jelentik: (MTI) A Német Távíratok Iroda jelentik: Sauckel körzetvezető, a munkamozgósítás főmegbízottja sajtóbeszélgetésben rámutatott arra, hogy az ellenséges propaganda ellenére, szünet nélkül és nehézségek nélkül érkeznek Németországba újabb francia szakmunkások és segéderők a legnagyobb megelégedésre kapcsolódnak be a termelésbe. A sok keletről jött munkás, aki éveken át élt a holkevizmus befolyása alatt, szorgalommal és minden képességét látva dolgozik az új európai feladatok megvalósításába.

Roossz családi viszony miatt megmérgezte magát egy nagyszalontai fiatalasszony

(Nagyszalonta.) Kiss Károly asztalossegéd már régóta rossz viszonyban él feleségével. A szegény asszony az utóbbi időben egészen elkeseredett a tegnapi végzetes tette határozta el magát. Eddig még ki nem derített helyről mérget szerzett és bevette. A mérge rövidesen megölte. A fiatal asszony, családi néven Nagy Irén, búcsúlevelében leírja, hogy tettét elkeseredettségében követte el, mivel már régóta rossz viszonyban élt férjével. A nagyszalontai rendőrség jelentette az esetet a nagyvárad ügyészségnek, amely megadta az engedélyt a temetésre.

Felakasztotta magát egy csokalyi asszony

(Nagyvárad.) A csokalyi csendőrség jelentette a nagyvárad ügyészségnek, hogy Oláh Imréné, született Tar Juliánna 13-án délután a szobájában levő ruhafogasra felakasztotta magát. Tettének oka gyógyíthatatlan tüdőbetegsége volt. Az ügyészség megadta az engedélyt a temetésre.

Karácsonyi ajándéknak **Szántay** üzemből vegyen **kalapot** Bazárépület, Színházoldal J. vitás, tisztítás gyárilag

Megjelent Nagyvárad lakásbérleti szabályrendelete

Mire terjed ki a szabályrendelet? Hogyan kell kötni szerződés?

(Tizenkettedik közlemény.)

(2) A bérlo a bérleményt magában foglaló épület tatarozását az épületen szükségessé vált helyreállítási munkákat és az épület átalakítását, bérleménye területén pedig a halaszthatatlanul szükséges javításokat (31. §. (1) és (2) bekezdése), valamint az esetleg szükséges óvintézkedéseket tűrni köteles.

(3) A bérbeadó köteles a munkálatok megkezdésének időpontját és előrelátható tartamát a bérlővel előre közölni és ezeket a munkálatokat a lehető leg-rövidebb idő alatt és a bérlőket kímélő módon végeztetni, a munkálatok befejezése után pedig minden hiányt vagy rongálást azonnal helyrehozni és minden piszkot és ezemet azonnal eltávolíttatni.

(4) Ha a munkálatok a bérlemény használatát kizárják, vagy nagymértékben huzamosabb ideig korlátozzák, a bérlo a bérletet rögtöni hatállyal felmondhatja és a bérbeadótól kárának megtérítését követelheti.

(5) Ha a munkálatok elvégzését a bérlo alapos indok nélkül megüszítja, vagy akadályozza, a bérbeadó a bérletet rögtöni hatállyal felmondhatja és a bérlo-tól kárának megtérítését követelheti.

Ráépítés.

35. §.

(1) A bérbeadó jogosult az épületre a bérlo-t kímélő és a bérlemény használatosságát ki nem záró vagy ezt nagymértékben nem gátló módon ráépíteni.

(2) Ha a ráépítési munkálatok a bérlemény használatosságát kizárják, vagy azt nagymértékben gátolják, a bérlo a bérletet rögtöni hatállyal felmondhatja és ezenfelül kárának megtérítését követelheti, vagy a bérleményt a ráépítési munkálatok tartamára eső bér fizetése nélkül elhagyhatja és oda a ráépítési munkálatok befejezése után bérleti szerződésének változatlan fenntartásával visszaköltözhetik.

Új építkezés.

36. §.

(1) Ha a bérbeadó (háztulajdonos) az épületet azért akarja lebontani, hogy helyére új, nagyobb és kizáróan vagy nagyjából bérbeadás céljára szolgáló épületet emeltesse, vagy bérbeadott telkén akar ugyanerre a célra szolgáló épületet emeltetni és az építési hatóság a tervezett építkezéshez az építkezési engedélyt már megadta, a bérbeadó rendes felmondással (47. §.) nemcsak a határozatlan, hanem a határozott tartalmu bérletet is megszüntetheti. Ha a bérbeadó ilyen felmondási jogával él, a bérlo kárának megtérítését és azt követelheti, hogy a bérbeadó kárának megtérítésére megfelelő biztosítékot adjon.

(2) Az állam és a törvényhatóság, mint bérbeadó biztosítékot adni nem köteles.

(3) Amennyiben a felek a biztosíték összegére és módjára nézve meg nem állapodtak, azt a bérbeadó kérelmére a bíróság állapítja meg. A bíróság csak pénznek, vagy alkalmas értékpapírnak biztosítékul adására kötelezheti a bérbeadót. A bírói megállapítás előtt is érvényes a bérbeadó felmondása, ha a bérbeadó az egy évre járó bér kétszeresének megfelelő pénzeszeget ad bizto-

sítékul.

(4) A felmondás csak úgy érvényes, ha a bérbeadó a (3) bekezdésben megállapított biztosítékot megelőzően bírói letétbe helyezte.

(5) A bérbeadó a bérlo-nek a biztosíték összegét meghaladó kárért felelős marad.

(6) A jelen §-on alapuló felmondásra a 48. §-ban foglalt korlátozások nem vonatkoznak.

A bérfizetés kötelezettségének felfüggesztése vagy a bér aránylagos leszállítása.

37. §.

(1) Arra az időre, amely alatt a bérlo a bérleményt a 30., 31., 34. és 35. §-okban említett hiányok, illetőleg tatarozási, helyreállítási, átalakítási és ráépítési munkálatok miatt nem használhatja a bérbeadó bérletet nem követelheti, arra az időre pedig, amely alatt a bérlo

a bérleményt csak részben vagy korlátozottan használhatja, a bérbeadó a bérlo-tól csak aránylagosan kisebb bérletet követelheti. A túlfizetett összeg a bérlo-nek visszajár.

(2) Ha a bérbeadó akár a bérbeadás alkalmával, akár utóbb a bérlet tartama alatt létrejött megállapodás alapján a bérleményen helyreállítási vagy átalakítási munkálatokat végeztet, a bérlo e munkálatok idejére a bérlet megfizetési kötelese. Ha azonban a munkálatokat késedelmesen vagy szükség nélkül úgy végzik, hogy a bérlo emiatt a bérleményt egyáltalában nem, vagy csak részben vagy korlátozottan használhatja, az (1) bekezdés rendelkezési irányadók.

A bérbeadó jogai, ha a bérlo képmő.

38. §.

(1) Ha a bérbeadó a bérleti szerződés kötésekor nem tudta, hogy a bérlo

Milyen fajta házinyulat tenyészünk?

Minden másfajtaival szemben felveszi a versenyt a magyar óriásnyul

Előző cikkemben a házinyultenyésztés fontosságát, nemzetgazdasági jelentőségét fejtegettem. Mai cikkemben azt szeretném kiemelni, hogy milyen fajta házinyulat érdemes tenyészteni.

Magyar óriás. Nálunk még ma is általában belgaóriásnak, az utóbbi időben pedig németóriásnak nevezik ezt a nyulfajtát. Ezek az elnevezések azért használatosak, mert az itt meg-honosodott óriások első példányait pár évtizeddel ezelőtt Belgiumból, jó pár évvel ezelőtt pedig többek között a cikk írója is Németországból importálta. Helytelen azonban belgaóriásokról, vagy németóriásokról beszélni, mert az országba behozott tenyész-egyedek egytől-egyig igen rövid idő

alatt kipusztultak, utódaikból pedig csak azok az állatok maradtak meg és tenyésztődtek tovább, amelyek alkalmazkodtak, vagyis a mai sajátos, eléggé szélsőséges időjárási viszonyokhoz idomultak. Mi, magyarok sajnos mindig és mindenben jobban szerettük és szeretjük az idegen portékát, s ami magyar ember kezénc, verejtékének munkája, azt aisóbbrendű valaminek tartjuk. Nem egyszer bebizonyosodott azonban, hogy a magyar áru, a magyar gyümölcs, a magyar ipar készítménye, s a magyar gazda által termelt gabona vagy kitenyészített állat minden tekintetben előri, sőt sokszor messze felülmúlja a külföld hasonló produktumait.

latok (csak a nőstény) tokát hord (lebernyeg) a nyakán, fülei 21—22 cm-es idomtalan porcogók, testének hossza 74—78 cm-re is megnő, súlya 7—9 esetleg 10 kilós. Mindenféle betegséggel szemben fogékony, rossz szemből és gyakori a meddőség. Ezzel szemben a miáltalunk kitenyészített Magyar-óriás testsúlya 6—8 kgr. zömökebb, erős lábakon álló, izmos testű, élénk-szemű, kb. 60—70 cm. hosszú, 18—19 cm. fülhosszal. Jól nevel, szapora, izletes husu állat, igénytelen, a betegségekkel szemben ellenálló. Elsősorban ezt a fajtát érdemes és szabad tenyészteni. Előfordul szürke, deres, fekete, fehér és kék színben. Nagyon keresett. Gyorsan fejlődik, s nagyotmegő húst produkál. Husa az összes házinyulafajták husánál a legizletesebb. Gereznáját festik, s má már ez az az ugynevezett sil, vagy silskín. Kimondottan gazdasági nyul. Bátran állítom, hogy a Németországban tenyészített, s most erősen felkapott kocorru (Widder) állattal minden tekintetben felveszi a versenyt. A tenyészéssel kapcsolatos összes tudnivalókról szívesen adok bárkinek tájékoztatást, de válaszbélyeg csatolását kérem. Szeged Horváth Mihály u. 3. szám.

MAJOR AKOS

ELTÖRTE CELEDJENEK A KARJÁT, HÁROMHÓNAGI FOGHÁZAT KAPOT

Nagyvárad. Saját tud. T. F. nagyvárad-i tisztviselő felindult állapotában úgy megütötte eselédjét, hogy annak jobb karja eltört és hónapokig munkaképtelen volt. A eseléd súlyos testisértés miatt feljelentette gazdáját és az ügyet szombaton tárgyalta a törvényszék büntető tanácsa. A rabiatús embert a törvényszék három hónapi fogházbüntetésre ítélt, azonban alkalmazva az enyhítő szakaszt, a büntetést három év próbaidőre felfüggesztette.

Gazdaságilag nem hasznos a sporttenyésztés

Igy vagyunk az óriásokkal is. Hazánkban a múlt század 60-es éveiben idekerült „Belgaóriások” asszimilálódtak, átfurmálódtak, kisebb testű, de edzettebb és gazdaságosabb állatokká váltak. Külföldön: főleg Németországban, Franciaországban, Angliában hihetetlenül kifejlődött a sporttenyészítés. Arra törekedtek a tenyésztők, hogy minél hosszabb minél karcsúbb testű, hosszú fülű állatokat tenyészessenek ki. Így annyira kifinomult csontozatu, vékony medence-csontu állatokat állítottak elő, hogy

ezek bizony gazdasági szempontból nem sokat értek. Ez a sporttenyészési láz nálunk is elfogta a tenyésztőket, de nem vert nagyobb hullámokat, mert közbejött az első világháború, s a nyugati nemzetek — élükön Németországgal — a húsfeleségek nagyarányú csökkenése miatt — egyszerűen a gazdaságosságát helyezték előtérbe a sporttenyészéssel szemben. Mivel az óriások sporttenyészése még ekkor gyermekcipőben járt, nem volt nehéz ezt a hóbortot abbahagyni.

Sikerült kitenyészteni a magyaróriást

Az időközben átalakult — magyar házinyulakká vált ugynevezett belgák nemesítésére hozatott a cikk írója — súlyos anyagi áldozatok árán — Németországból 15 darab tenyészanyagát és apát, s dr. Ninczay Lászlóval egyetemben megkezdte a magyaróriások kitenyészését, ami százszázaléig si-

került is. Hogy mi a különbség jelenleg a Németóriás és a Magyaróriás között, azt az alábbiakban ismertetem. A Németóriás nagytestű, nyulánk, karcsu szürke deres, fehér, vagy fekete, ritkán kék színű nyulóriás. A bak feje szögletes, erős és nagy, a nőstény feje nyulánk s az idősebb ál-

Tiszta gyapju szövetek,

kabátanyagok, bélésláruk
diszmagyar-ruhaszövet
legelőnyö-ebb beszerzési forrása

Hoffmann András

szövetkereskedő

Rákóczi ut 2 — Telefon: 13-19.

Hazánk - népünk - jövőnk

"Szemünk fénye" és a "Kis vitéz"

Evekkel ezelőtt indult meg a némes, szociális munka, a hatalmas, nemzetmentő összefogás, a Zöld Kereszt mozgalma. Most nem akarom munkásságának, szociális segítségének sokoldalúságát leírni, csak egyet a sok közül bemutatni, hogy akik ezt nem ismerik, fogalmat alkothassanak szépségéről, fontosságáról. A Zöld Keresztnek legkedvesebb segítése a vándor babakelengye. Ezekről a vándorló apró babaruhákról szeretném igaz mesémet elmondani. Hogyan indult el hódító útjára s minek köszönhető, hogy ma már országszerte lelkes asszonyok, viruló fiatal lányok varrják szeretettel, anyáskodva a vándor kelengyét.

A szociális segítségnek ezt a pompás ötletét a nyomorúság termelte ki. Voltak, vannak és lesznek mindig olyan szegénysorsú édesanyák, akik szívük alatt hordott gyermeküknek egyetlen ingecskét sem tudnak venni. Sok a gyerek, kevés a kereset, drága az anyag, a picike angyal már utban van s az édesanya keserű könnyeket sír: mibe fogja pólyálni gyermekét. Volt olyan anya is, aki csecsemőjét újságpapírba csomagolva hozta a Zöld Kereszthez.

Ezen az állapoton segíteni kellett. Ha a szegény édesanya az isteni és emberi törvények szerint világra hozza gyermekét, a társadalomnak segítenie kell. Mi az első gond, amit le lehet és kell venni az anya válláról? A babakelengye gondja. Meg is indult az országos kezdeményezés állami támogatással, sok-sok nemes szív szeretetével.

A trianoni csonkaországban már múltja van, ott már ismerik, áldják a szegény anyák — és most itt van nálunk is. Égetően nagy szükségünk volt és van rá. A kisebbségi sorsból kiemelkedett magyar élni, szaporodni akar a szabad földön. Gyereket akar, sokat. Most már attól sem kell félnünk, hogy nem lesz jövője gyermekünknek. A sötét múltból a nehéz jelenen át a szebb jövő felé haladunk. Mostani szegénységünket sem szégyeljük. Ha sok a rongyos édesanya, aki egyetlen szál ingecskét, egyetlen pólyakötőt sem tud adni a gyermekének, ezen a „vándor kelengye” segíthet.

És most itt van a mesének a szebbik része. Előttünk a Zöld Kereszt főhéher szerepe. Nyitva a két nagy szekrényajtó, a szekrény tele babaruhával. Pelenkák, ingecskék, főkötők, pólyakötők, kabátkák: minden ami kell az újszülött angyalkának, a nemzet drága kincsének, a gyermeknek. A budapesti központból 30 babakelengyét kapott a nagyváradi Zöld Kereszt. Ezek a központ országos gyűjtésből származnak, különböző

városok középiskolás kislányaitól. Utcai perselygyűjtések eredményéből is vásárolták vásznat, amit most dolgoznak fel erre a célra a Zöld Kereszt önkéntes munkásai.

A kiadott kelengye kilenc hónapig marad az újszülöttnél. Akkorra már ki is női a kis baba az apró ingecskét és az édesanya visszahozza a kelengyét, hogy a fertőtlenítés és gondos javítás, kipótlás után újra készen álljon egy új, kicsi magyar élet meletetésére.

A Zöld Kereszt kelengyei állandóan szaporodnak. A karácsony előtti te-reprezenciáját végző angyal megsugta, hogy többek között járt a Szent Mónika Közösségnél és az asszonyok ott is „vándor kelengyét” varrnak a Zöld Kereszt részére. A Lőrántffy Zsuzsanna Egyesület is készült és karácsonyra tulipános ládákból küldi a jövő kis magyarok ruháscskáit. És végül, mintha angyalszárnnyon érkezett volna, habosán, fódrosan, csillogó kacagással, millió virággal, már meg is érkezett a Zrínyi Ilona keres-

Márkás órák, ékszerek, dísz tárgyak
nagy választékban
Arany, briliáns, ezüst beváltás
Óra, ékszer, szakszerű javítás
Viktor Árpád szakképzett órák és ékszerész
Rákóczi-ut 3.
Karl gyűrűk nagy választékban

kedelmi iskola két kelengyét: a „Szemünk fénye” és a „Kis vitéz”. Ezeket a neveket a kis lányok adták a maguk készített kelengyéknek és a babaruháscskák jövőre két viselőjének. Ilyen körülmények között remélhetjük, hogy közel van az az idő, amikor nem lesz Váradon újságpapírba takart csecsemő és nem lesz egyetlen szomorú, sírószemű édesanya sem, mert a vándor kelengye hitet önt mindegyiknek szívébe, a Zöld Kereszt főhéher szerepe pedig minden arra szoruló anyának kitárul.

Soltész Kálmáné

SPORT

Nagy érdeklődés előzi meg a vasárnapi kupamérkőzést

A legizgalmasabb bajnoki forduló felé sem irányult annyi érdeklődés, mint amennyi a NAC-Ujpest kupacseccsapást megelőzi. Nem is csodálható, mert hiszen mégis csak ez lesz a holnapi kupaforduló legkeményebb viadala. A NAC beakarja bizonyítani öszt. elsőségének jogosságát, az Ujpest pedig amellet akar bizonyítani tenni, hogy a rossz helyezést ellenére még ma is nagy csapathoz méltó ellenfélnek számít.

Az eredményekre vonatkozóan nagy a találgatás, városzerte nagy fo-

zadások történtek. Az örök borulások nem veszik biztosra a NAC győzelmét, a másik oldal viszont bizik benne, hogy igen szép győzelemmel fogja az év utolsó mérkőzését lejátszani.

A lila-fehérek ma délelőtt érkeznek városunkba s amint a zöldújságból olvashatjuk igen vegyes érzelmekkel gondolnak az eredmény kialakulására. Bodola játékaival kevés a reménykedő az újpesti fiúk között.

Na de majd meglátjuk vasárnap délután.

Rádiók, kerekpár részletek, vártógép kapható **Pálffy J.** **Külföldi le-rakot**
Hosszútávú: 7. 15. Telefon 15-24

Nyílt levélben leplezik le a kolozsvári egyetem nagyváradi hallgatói a vasárnapi botrányokozókat

Tóth Matyit Szaniszió II. háromszor is megütötte

Nem akartunk már a kolozsvári botrányokkal foglalkozni, hiszen higgadt, tárgyilagos és mindig csak az egyetemes magyar sport érdekeit szolgáló felfogásunkat Kultúr Sándor, a Magyar Kupa egyes bírása igazolta legklasszikusabban akkor, amikor ítélete szerint Bodola játszhat vasárnap, Szaniszió II pedig nem ruhát labdába május 15-ig. De a mi igazolá-

sunkon tulmenőleg ítélet volt ez az ellen a sajtóhang ellen is, amely szinte észlelő takargatással falazott a kolozsvári sportszerülenségek, s amely hibák szándékos elhallgatásával szinte további botrányokra uszított a közönségen keresztül.

Nem hagyta figyelmen kívül a Magyar Kupa egyes bírása a mi őszinta, becsületes állásfoglalásunkat, s oda suitott, ahová kellett. S most mehet a KAC ahhoz a sajtóhoz és közönséghez panaszra, amelyik végül is vak elfogultságában odanevelte csapatát, hogy a durvaságokból folyó eltiltásoknak már egész sorozata nyílt meg.

Érdekesen rintia le a leplet a most eltiltott Szaniszió II durvaságairól a nagyváradi egyetemi hallgatók nyílt levele, melyet teljes egészében helyszűke miatt nem közölhetünk. Szaniszió re vetik Szaniszióknak, hogy három ízben is megütötte Tóth Matyit a játékok folyamán. S mint írják: „Szimbó-

lum volt az a három ütés: az irigység, a csapat szellemé és a Szaniszió egyénisége. Nagyon talpraesetten és találóan magyarázzák a szimbólumokat egyenként is mely bizony egy cseppet sem hízolgó sem a KAC-ra, sem az eltiltott játékosra, de Vácira, Kovács IV-r és Benyhádira sem, akik a levele szint versenyeztek durvaságban Szaniszióval.

Mi mindazeket az elfajulásokat a közönség magatartásának és a sajtó erélytelenségének rovására írjuk, mert ugyan mit is várhatnánk a játékosoktól, ha a szurkolók által végzett uszításokat az illetékes sajtó nem csak hogy nem kifogásolja, hanem, ha azt más szóval teszi, egyszerűen letagadja.

Köszönjük egyetemi ifjúságunk megfigyeléseit. Járjanak csak a kolozsvári labdarúgó sport körül továbbra is nyitott szemmel, ilyen körülmények között még sok érdekes dolgot fognak tapasztalni. Bár a következő évek alacsonyabb szintjében már majd nem tűnik annyira fel, ami a KAC portája körül történik. Kiskun.

Karácsonyi ajándékot válasszon
Kondás Tibor bőrdísz- és reitkül üzletéből
Rimandóczy u. 2. Ujból megnvilt
Retikül, bőrkoffer, ponttárcák olcsón, nagy választékban.

Dr. Illés Gyula veszi kezébe januártól a nagyváradi ökölvívők edzését

Dr. Illés Gyula szolgabíró, a kitünő nevű okleveles ökölvívő mester tárgyalást folytat a MÁV ökölvívő szakosztályával az irányban, hogy januártól kezdve rendszeres és szakszerű edzés alá vegye a MÁV fiúkat. De az NMK-Törökvs ökölvívői is ugyanerre az elhatározásra jutottak, s így rövidesen rendszeres és szakszerű edzés alá vegye a MÁV fiúkat. De az NMK-Törökvs ökölvívői is ugyanerre az elhatározásra jutottak, s így rövidesen rendszeres és szakszerű edzés alá vegye a MÁV fiúkat. De az NMK-Törökvs ökölvívői is ugyanerre az elhatározásra jutottak, s így rövidesen rendszeres és szakszerű edzés alá vegye a MÁV fiúkat.

Ma és holnap este hatkor tea a NAC-Othonban

A kitünően sikerült bajnoki vascsora után közözhajá vált, hogy ne csak szombaton, hanem vasárnap este is rendezzen NAC teát a vezetőség, hogy minél több alkalmat nyújthasson a tagok összejövetelére.

A kívánság meghallgatásra talált s így mind a két napon délután 6—11 óráig szórakozhatnak a tagok és családtagjaik a klubhelyiségekben.

Jóteknycódlu ténemulatságot rendez az NMK-Törökvs

Az NMK-Törökvs vezetősége elhatározta, hogy karácsony másodnapján ténemulatsággal egybekötött műsoros estélyt rendez. A mulatság bevételünk 20 százalékát a Vörös Kereszt rendelkezésére bocsátja a rendezőség.

HOTEL SZABÓ
BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — Polgári arak!

SZINHÁZ

Csak egy asszony van a világon

Régi, ismerős melódiák töltötték meg pénteken este a Szigligeti színház nézőtárát. Nádor József hű akart maradni magához és ez sikerült is neki. A szövegíró Körössi Zoltán viszont jó zenészek, kontrásnak bizonyult. Az első felvonásbeli cigány-jelenetre talán még öregapánk is a szakállukat simogatták volna.

Ennyit a darabról és a muzsikáról. A színészek játéka igyekezett menteni, amit lehet. Az éltető elem ezúttal is Szabó Ernő volt. Jóízű, zamatos humorra sok kellemes perccel szerzett. Mellette, mint paraszt-subrét Szózi

Arany jeleskedett. Táncoltatni azonban nem kellene Szabó Ernőn kívül. Göndör Klári jelenései jelentettek még színt és lendületet a vérszegény darabban. Berta Andrással lejtett remek beállítású tánczámával nagy sikere volt. Márffy Vera szépen énekelt. Tetszett még Mikes Béla ügyvédje. Borsos Mária. Márai Ede, Fajk Rózi, Barys Béla és Haraszthy Irén is igyekeztek menteni a menthetőt.

A darabot Daniss Győző rendezte, a zenekart Szathmáry Endre vezényelte. (—)

Férfiruhákat, használtakat **MOLNÁR** használtruha üzletében legjobban árón vehet, eladhat. Bémer-tér 1. (udvarban) Hívásra házhoz jörok.

A színházi iroda közleményei:

Szombaton és vasárnap este: Csak egy asszony van a világon...

Szombaton délután negyed 4 órai kezdettel az idény legnagyobb sikeres zenés-vígjátéka a *Nemes Rózsa* kerül színpadra *filléres helyárrakkal*.

Szombaton este és vasárnap este a tegnapi bemutató előadásán oly hatalmas és osztatlan sikert aratott operett-újdonosság a *Csak egy asszony van a világon...* van a színház műsorán. Csupa kacagás és derű. Hangulatos muzsika. Pompás táncok. Gyönyörű kiállítás. 3 órás kacagás. Szombaton este A-bérlet, vasárnap este bérlet-szűnet.

Vasárnap délután negyed 4 órai kezdettel *olcsó helyárrakkal* Lehár Ferenc: *Mosoly országa c.* nagyoperettje kerül színpadra. Jegyekről ajánlatos előre gondoskodni.

Hétfőn este *filléres helyárrakkal* *propaganda munkás-előadás* keretében a *Párisi express* c. operett kerül színpadra. 3 órás kacagás.

Kedden és szerdán este hosszas betegsége után először lép fel *Kemény (Kraft) Gizi*, a társulat szendeje a *Heidelbergi diákélet* című román-

tikus diaktörténetben. — Partnerei: Pákozdy Ferenc, Szabó Ernő, Barys Béla és Márai Ede. Kedden este premier bérlet, szerdán este A-bérlet.

Csütörtökön délután 3 órai kezdettel — mielőtt a Jézuska jön — nagy gyermek-előadás a színházban. Színpadon kerül: *Csillag császár palotája* (Két kis kínai kalandjai) című gyermek mese-operett 3 felvonásban. Gyermeknek feledhetetlen élmény, felnőtteknek 3 órás vidám szórakozás. Sok-sok ének és tánc. *Filléres helyárrak*. Jegyek 30 fillértől 170 fillérig már válthatók a színházi pénztárnál.

Legkedvesebb karácsonyi ajándék a színházjegy a színház karácsonyi előadásaira.

Heti műsor:

Szombaton délután: Nemes Rózsa Szombaton este: Csak egy asszony van a világon. A-bérlet.

Vasárnap d. u. Mosoly országa Vasárnap délután: Csak egy asszony van a világon...

Hétfőn este: Párisi express.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker **Ács Tibor.** Széchenyi-órak vétele, eladása, szakszzerű alakítása, javítása tér 6.

RÁDIÓ

VASÁRNAP, DECEMBER 20. Budapest I.

- 7.30 Fohász. Szózat. Reggeli zene.
- 8.15 Hírek.
- 8.30 Összinté beszéd.
- 9.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Szt. Flóriánról nevezett budai görög katólikus magyar plébániatemplomból. A szentbeszédet Sztankay András dr. budai párokus püspöki tanácsos mondja.
- 10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a felsővízvárosi Szent Anna plébániatemplomból. A szentbeszédet Közi-Horváth József dr. pápai kamarás mondja.
- 11.15 Evangélikus istentisztelet a Bécsi-kaputéri templomból. Igét hirdet dr. Kapi Béla püspök.
- 12.15 Levente-műsor.
- 13.00 Karácsony előtt. Tóth László előadása.
- 13.15 A Légierők fuvózenekara.
- 14.00 Dalok és hangszerszólók.
- 15.00 A földművelésügyi miniszterium rádióelőadásorozata.
- 15.45 Beeskart-zenekar.

- 17.00 A XII. Honvéd Kivánsághangverseny.
- 18.50 Hírek.
- 20.00 Akiket mindig szívesen hallgatunk. Somlay Artúr csevegése.
- 20.10 Mindenből mindenkinek.
- 21.40 Hírek. sporteredmények.
- 22.15 Szórakoztató zene.
- 23.10 I. rész: Géczy Barnabás zenekarának műsorából. II. rész: Magyar nőiák.

Budapest II

- 11.15 Melles Béla-zenekar.
- 12.15 Zenekari művek.
- 15.00 Francia operahangverseny.
- 17.45 A magyar országotak első századai Antalfy Gyula előadása.
- 18.15 Kodály: Trio szerenád. Előadja: budaházi Fehér Miklós, Nagy Hanna és Bálint Dezső.
- 18.45 Farkaas Jenő csevegése.
- 19.00 Pusztai Sándor éneke.
- 19.25 Béka László csevegése.
- 19.45 Vivaldi: Négy évszak. Tavasz. (Dell'Augusteo zenekar, vezényel Molinari.)
- 20.00 Jézusfaragó ember. Havasi színjáték 3 felvonásban.

HÉTFŐ, DECEMBER 21. Budapest I.

- 5.40 Uzen az otthon. A Vörös-kereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Országos Postaszeneke.
- 11.15 Kamarazene.
- 11.40 Nyáry Andor elbeszélése.
- 12.10 Hpiczky László szalonzenekara.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vörös-kereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Toki Horváth Gyula cigányzenekara muzsikál.
- 15.20 A Folyamterők fuvózenekara.
- 15.50 A Vitézi Rend Zrínyi csoportjának műsora.
- 17.00 Harsányi Zeolt elbeszélése.
- 17.20 Nemes-Török Rózsa éneke.
- 17.35 A Közellátásügyi - Miniszterium előadásorozata.
- 17.50 Az Operaház zenekara.
- 19.25 Molnár Imre dr. Zeneművészeti főiskolai tanár előadása.
- 19.35 Palkert Géza előadása.
- 20.15 A Rádiózenekar műsorából.
- 21.00 Hankiss János dr. egyetemi tanár

APRÓHIRDETESEK

Adás-vétel

- Aranyat, ezüstöt, drágaköveket veszek. Haslinger ékszerész, Rakóczi-utca 8. szám. 363
- Fajalmak olcsón beszerzhetők. Szacsavay-utca 17. pincében. — Ugyanott őrés ládák eladók. 524
- Aranyat, ezüstöt briliánsot vasárol. Farjan br. ékszerész, Rakóczi-utca 8. 185
- Eladó regénytar. Dr. Baditz Miskolc 159
- Briliánsot, aranyat, ezüstöt veszek Viktor ékszerész, Rakóczi-utca 3. 356
- Dándog kőlyök kutya eladó Wesselenyi-utca 3. 544
- Prima látszóvet és kőlyök pulkutyát megvételre keresek. Bessenyeri kályhás Huszár-utca 23. 538
- Megvételre keresünk egy teljesen jó karban lévő irógépet. Ipartestület vas-és fémpipari szakosztály. 550
- Zománcozott gyermek kádat keres a Színház megvételre vagy bérbe. 559
- Sötétkék női téli costum, magas alakra eladó Berkovits-utca 58. 557
- Eladó karcsú alakra férfi télikabát, magyaros Bocskai kis kabát és két öltöny. Szent János-utca 26. bal második számnélkül: ajtó. 556
- Eladó 1 darab nagyméretű Meidinger rendszerű vaskályha (templomok, színházak, báltermek fűtésére alkalmas) teljesen jó és használható állapotban. Érdeklődni lehet a Kereskedelmi Csarnok titkárj hivatalában, Mussoliniter 10. szám. 573
- Argamann szőnyeg 3 és fél méter és fél méter méretű eladó. Cím kiadóban. 571
- Eladók leánygyermekjátékok, szobahinta felszerelés, fűrészpör. Szaniszló-utca 6. 569
- Megvételre keresek jokarban levő 41-42-es fekete tisztj oszimat. Cím a kiadóba. 568
- Fekete csikobunda, használatlan állapotban, jutányosan eladó. Ungi szücsnél, Rakóczi-utca 31. 567
- Eladó égszínkék taft estélyruha, magas alakra. Cséplő Péter-utca 24. 564
- Méhkaptárak új és jó perzsaszőnyeg eladó. Kolozsvári-utca 1. 563
- Gyöngy ruhadíszek, láncok, bróssok ajándéknak, jutányosan kaphatók Szaniszló-utca 6. 562

Ingatlan

- Háromszobás öszzkomfortos utcai házrészek (öröklakások) Olaszban 18.000 pengőért eladók. Jelinek ingatlaniroda. Teleki 2. 552
- Kétezer pengőért eladó Nagy Lajos király 35. magánház. Jelinek iroda. Teleki 2. 551
- Beköltözhető ház, két lakással eladó. Fecske-utca 12. 561
- Eladó Lipót-utca 17. kis adómentes magánház. Érdeklődni Szilágyi Dezső-utca 18. 558
- Három hold szőlő eladó. Cím a kiadóban. 572

Kovács István

féle vendéglőt, Szent Gellért-utca 1. szám, átvettem. a hitelezők e hó 26-ig jelentkezhetnek. **Németh János** vendéglősné. **Lukács György-utca 9.**, mert későbbi igényüket az erre vonatkozó törvény értelmében figyelembe nem veszem.

- előadása.
- 21.34 László Lucia; Szent Fülöp a halálamokon (zongora Marcel Ciampi)
- 22.10 Vidák József cigányzenekara.
- 23.09 Táncezen.
- Budapest II.
- 18.40 Koltay-Kastner Jenő dr. előadása
- 19.05 Német nyelvoktatás.

Eladó számos telek, szőlő, földbirtok. **Jelinek** ingatlaniroda Teleki-utca 2. Felvilágosítás 9-2 óra között. 565

Állást keres

- Italmérésben jártas fiút feiveszek. Péter Sándor városi sörház, piac közepén. 580
- Értelmes, lehetőleg szakmai ki-szolgálóleányt alkalmazok. — Polgárkönyvtár. Ugyanott négy méteres pull eladó. 454
- Irodai gyakorlatlalt rendelkező tisztviselőt alkalmaz Mentőállomás. Jelentkezés Mezey Mihály-utca 9. 578

Állást keres

- Házmosteri állást keres fiatal házaspár. Címét a kiadóba kernek. 497
- 29 éves ókeresztény, 2 gyermekes apa, portás vagy enhez hasonló állást keres, február 1-ére. Címét a kiadóba kér. 555
- Fiatall urinő házvezetőnek menne, magános mellé, vidékre is. Timár Elza, Naszód, Horthy M-utca 57. 576
- Komoly urinő házvezetőnek menne plébániára is. Címeket „Mindenhöz ért” jellegre a kiadóba kér. 579

Oktatás

- Okleveles tanár vállalja 1-2 magán és rendes tanuló előkészítését Beöthy Odón-utca 42. 536
- IV. polgárista magántanuló előkészítését vállalom. Iskolaigazgató, Jakab M-utca 1. 577

Hűlőszek

- Paragázzal poloskat, molyt, petét mindenből felelősséggel irtja, Csutorás-Szigligeti-utca 7. Telefon 14-21. 669
- VARROGEP javítása, alkatrészek Jakab műszerésznél, Kossuth-utca 5.

15.000 pengővel divatútléhoz, csendes társat keresek. Címeket „Keresztény” jellegre a kiadóba. 574

Ezüsttőzsszel, vagy aranyozással régi tárgyat gyorsan és olcsón újjavarászolom. Aranyat és ezüstöt veszek. — Pospischill, arany- és ezüstműves, Gilyányi-utca 14. udvarban. 575

Kölcsönti előnyös feltétel mellett 10-lyóit „Hitelszövetkezet”, Bsthien István-utca 6. 525

Vevők és kölcsönkeresők figyelmébe. A Jelinek ingatlaniroda Teleki utca 2. közli ügyfeleivel, hogy felvilágosítás irodájában héttől kezdve 9-től 2 óráig kapható. 566

Disznóelést vállalok. Rakóczi-utca 19. szuterin. 566

KIADÓTULAJDONOS SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelőszerkesztő: **Dr. Paál Árpád** Felelős kiadó: **Dr. Scheffler Ferenc** a Szent László-nyomda igazgatója